

TARİHSEVER ÇOCUK

Beylikten Devlete

ORHAN GAZİ

İSMAİL BİLGİN

erdem

ORHAN GAZİ

Beylikten Devlete

İsmail Bilgin

Beylikten Devlete
ORHAN GAZİ

ISBN: 978-605-279-239-1

Genel Yayın Yönetmeni: Melike Günyüz

Yazan: İsmail Bilgin

Resimleyen: İbrahim Çiftçi

Yayın Koordinatörü: Zeynep Gülsüm Sağlam

Editör: Erdem Yayın Grubu

Grafik Tasarım: Ayşe Adaş

Kapak Resmi: Elif Yemenici

© 2018, Erdem Yayınları Tic. AŞ

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

İstanbul, 2019

ERDEM YAYINLARI TİC. AŞ

Başak Mah. Mevlana Celaleddini Rumi Cad. No: 26

Bodrum Kat 34480 Başakşehir/İstanbul

T: 0212 486 34 00 F: 0212 486 34 01

bilgi@erdemyayinlari.com.tr www.erdemyayinlari.com.tr

Yayıncı Sertifika Numarası: 40018

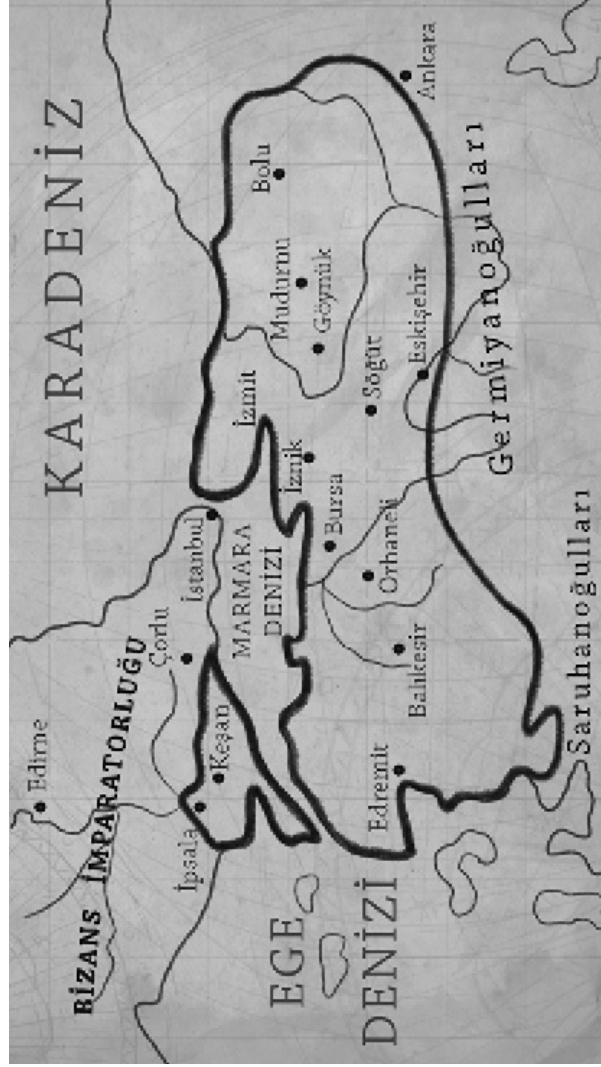
yazan
İsmail

resimleyen
İbrahim

ORHAN GAZİ

Beylikten Devlete

BURSA FETHEDİLDİ

Orhan Gazi babası Osman Gazi'nin hastalanması üzerine tahta geçmiş, uzun zamandan beri Bursa'yı fethetmek için uğraşıyordu. Şehrin ele geçmesi an meselesiydi, daha fazla dayanamazdı. Fethin gerçekleşmesini dört gözle beklerken aklı da babasındaydı.

Osman Gazi çok hastaydı. Bursa'nın alınmasını vasiyet etmiş hatta "Beni Bursa'ya gömün." demişti. Orhan Gazi babasının vasiyetini düşünüyor ve

“Babam şehrin düştüğünü, elimize geçtiğini görebilse...” diye iç geçiriyordu. Fethin gerçekleşmesi geciktikçe bazen öfkeleniyor bazen de sakin bir şekilde olacakları bekliyordu.

Bir sabah erkenden kalkan Orhan Gazi atına binip askerin arasına karıştı. Gözetleme kulelerini kontrol etti. Kule komutanlarına sıkı sıkıya tembihte bulundu:

– Şehre hiç kimse girmeyecek! Hiçbir yardım gelmeyecek. Gözünüzü dört açın!

– Siz meraklanmayın Bey'im. Burada kuş dahi uçurtmuyoruz.

– Bu şehir daha fazla dayanamaz. Bize teslim olacaktıdır.

– İnşallah. Askerler çemberi biraz daha daraltsınlar.

– Peki Bey'im.

– Ulak beni bulsun.

Az sonra bir ulak, kan ter içinde Orhan Gazi'nin huzurundaydı. Genç Sultan, karşısında saygıyla duran haberciye şöyle dedi:

– Söğüt'e git. Babamın hâlini öğren. Tez zamanda bana haber getir.

– Buyruğunuz başım üstüne.

Ulak sözünü bitirdiği gibi atına atladı, yola koyuldu. Ardından ince bir toz bulutu bırakarak gözden kayboldu.

Bursa kuşatmasını yöneten Orhan Gazi, atını bu kez Keşiş Dağı (Uludağ) tarafına sürdü. Buradaki vaziyeti de teftiş etti. İçinde ümit vardı. Hissediyordu, şehir düşecekti ama bunu babası görebilecek miydi?

Osman Bey, Bursa'nın alınmasını çok istemişti. Sağlığında şehri kuşatmak için kaleler yaptırtmıştı. Yakalandığı nikris hastalığı kendisini hırpalamış, bedeni çok yorgun düşmüştü. Daima beyliğini düşünen ve hasta yatağında müjdeli bir haber bekleyen Osman Gazi'nin gözü yoldaydı. Ulakların gelip “Bey'im Bursa alındı.” demesini o kadar çok istiyordu ki sanki bu haberi aldığı anda hastalığı geçecek, şifa bulacaktı. Ayağa kalkacak, belki Bursa'ya gidecekti. Ağrıları iyice artmıştı. Ağrılardan kıvrılırken bile fethin bir an önce gerçekleşmesi için dua ediyordu.

Dudakları çatlamış, yüzü solmuştu. Kapıya bakan gözleri bulanık görmeye başlamıştı. Neden sonra kapı açıldı. İçeri ışık doldu. Kapıda beliren ulağı gören Osman Gazi heyecanlandı. Hafifçe başını kaldırdı. Zorlukla konuştu:

– Bursa fethedildi mi?

– Henüz değil Bey'im ama çok yakında alınacak. Gidişat bunu gösterir. Orhan Gazi'm sizi görmem, nasılsınız diye sormam için gönderdi.

– Fazla zamanım kalmadı, hissediyorum.

– Öyle demeyin Bey'im. Az daha dayanın... İnanın bana Bursa'nın fethi çok yakın. Siz o günleri görmelisiniz.

– Her şey kismetle. Nasipse görürüz. Göremezsem de vasiyetimi unutmayın, beni Bursa'ya gömün. Dağ rüzgârı kabrimin üstünden essin...

– Bey'ime söylerim. Şimdi gidip kendisine haber vereyim.

– Yolun açık olsun.

Ulak dışarı çıktı. Hemen atına atladı ve hızla Bursa'nın yolunu tuttu. Osman Gazi'nin son anlarını yaşadığını anlamıştı. “Birkaç gün daha dayanabilse...” diye düşündü.

Ne yazık ki ulak yarı yolda iken Osman Gazi son nefesini verdi Ulak, şehre yaklaşırken gök gürültüsünü andıran bir ses duydu. Ses şehrin semalarında yankılandı.

“Bu sesler de nedir böyle? Biraz daha yaklaşırsam anlarım. Deh!”

Atını dörtmala koşturuyordu. Atının üstündeyken rüzgâra karşı eğilmiş, gözlerini yola dikmiş olduğu hâlde ne olduğunu merak ederek ilerliyordu.

“Yoksa şehir düştü mü?”

“Bu haykırışlar sevinçten mi?”

“Hay Allah öyle merak ettim ki. Deh oğlum!”

Atının ayakları sanki yere değmiyordu. Ulak âdeta kendinden geçmişti. Merakla ilerliyordu.

Çok geçmeden bazı kelimeleri anlayabildi:

– Yaşasın!

- Bursa’yı fethettik.
- Şehir teslim oldu.
- Nihayet, kuşatmaya dayanamadılar.

Ulak duyduklarına inanamadı. Biraz daha ilerledi. Kulak kabarttı. Hayır yanılmıyordu. Duydukları doğrudu. Bursa fethedilmişti. Hem de savaşmadan. Şehrin ileri gelenleri, valisi, papazı, komutanları Orhan Gazi’ye teslim olacaklarını ama şehri yağmalamamalarını, halkın mal ve can güvenliğini korumalarını istemişti. Orhan Gazi de bu teklife çok kızmış:

– Ele geçirdiğimiz yerlerde zulüm yaptığımız nerede görülmüş? Herkesi kendiniz gibi bilirsiniz, diye söylenmişti.

Daha sonra teslim teklifini kabul etmişti.

Büyük meydanda toplanan Bursa halkı ile Orhan Bey’in askerleri, kale kapısının anahtarının Orhan Gazi’ye takdim edilmesini izliyordu. Orhan Gazi uzatılan anahtarı alıp havaya kaldırınca askerler çılgınca sevinmeye ve bağırmaya başladılar:

- Yaşasın Beyimiz!
- Bursa’yı teslim aldık.
- Bu güzel ve yeni şehir artık bizim!
- Osmanlı Beyliği’nin!
- Dayanacak hâlleri kalmadı!
- Neredeyse kılıçlarımıza iş düşecekti!
- Bursa ele geçirdiğimiz en büyük şehirlerden.
- Bizans çöküyor!

Orhan Gazi sevinç içindeydi. Az sonra önünde duran ve atından atlayan ulağa,

- Atam nasıl, diye heyecanla sordu.
- Durumu iyi değil...
- Sen şimdi tekrar atına atla. Söğüt’e git. Atama müjdeli haberi ver.
- Peki Bey’im.

– Acele et.

– Hiç merak etmeyin.

Ulak daha teri kurumamış olan atına tekrar bindi. Söğüt’e doğru yollandı. Dereler geçti, tepeler aştı. Söğüt’e vardı. Ancak gördüklerinden her şeyin bittiğini anladı. Osman Gazi’nin hanesinde gözyaşı ve yas vardı. Çok üzüldü.

– Tüh geç kaldım. Müjdeli haberi ulaştıramadım, dedi.

Oradakilere Bursa’nın fethinin gerçekleştiğini bildirdi. Bir nebze olsun teselli buldular. Akşama doğru Orhan Gazi geldi. Babasının cansız bedenine sarılıp gözyaşı döktü:

– Ata babam. Biraz daha dayansaydın. Bursa’yı çok şükür ele geçirdik. Fetheyledik... Keşke müjdeli haberi duysaydın. Bursa’yı dünya gözüyle bir görseydin.

Ardından babasının vasiyetini yerine getirmek için emir verdi:

– Ata babamı Bursa’ya gömeceğiz...

Ertesi gün büyük bir konvoy Osman Gazi’nin naaşı ile birlikte Söğüt’ten Bursa’ya geldi. Şehrin en büyük meydanındaki Gümüşlü Kümbet mevkiine defnedildi. Artık Osman Gazi’nin ebedi mekânı, şehre tepeden bakan bu tepe olacaktı.

Orhan Gazi ve ağabeyi Alaaddin, kardeşleri Hıdır, İbrahim, Halil Pena, kız kardeşi Fatma Sultan üzgün ama ata babalarının vasiyetini yerine getirdiklerinden dolayı içleri rahattı.

AYDOS KALESİ ÖNLERİNDE

Orhan Gazi, şehrin yönetimini komutanlarına bırakarak ağabeyi Alaaddin’le

birlikte Söğüt'e döndü. Söğüt'teki işlerini yola koyduktan sonra Bursa'ya geri dönecekti. Ancak ağabeyi ile görüşmesi gereken bir konu vardı. İki kardeş akşam yemekten sonra baş başa kalınca Orhan Gazi söze girdi:

– Ağam, babamız bu dünyadan göçünce beylik işleri ikimize kaldı. Diğer kardeşlerimiz küçük. Ben derim ki sen başımıza geç. Beyliği birlikte idare edelim. Bize miras bırakılan emaneti büyütelim. Kâfire aman vermeyelim.

Alaaddin kardeşini, sözünü kesmeden, başı önde dinledi. Sonra Orhan Gazi'ye şöyle dedi:

– Gözümün nuru kardeşim. İyi dersin, hoş dersin, doğru da dersin. Lakin benim yönetimde gözüm yoktur. Kaldı ki ata babam sağlığında yönetim işleri için seni yetiştirdi. Beyliği artık sen yönetmelisin. Abin olarak daima yanımdayım. Ben, ibadet ve dua ile hayatımı geçirmek isterim. Uygun görüp Fature köyünün gelirini bağışlarsan senden başka bir şey istemem. Ben de o gelirle geçinir fakirlere yardım ederim. Diğer kardeşlerim de Söğüt'te kalır. Yüreğin pek, bileğin kavi olsun. Dostun çok, düşmanın az olsun. Bu beyliği büyütessin. Ahalisini koruyup kollayasın. Adaleti her alanda tesis edessin. Adalet olmazsa bil ki beylik de devlet de olmaz. Devlete layık ve saltanata lüzumlu olan şudur ki sen de bu âlemde bir nam ve nişan bırakmalı ve onunla yâd edilmelisin. Allahü Teala'ya hamdolsun. Osmanlı Beyliği günden güne büyüyüp gelişmekte. Daha çok güç ve kuvvet kazanacağı günler de yakın. Sen de herkesin beğeneceği bir kanun icra edici olmalısın. Bu hususlardan biri sikkeyi kendi adına bastırman. İkincisi; sultanların gücü ve töresi üzere askere özel bir elbise yaptırmalısın. Ta ki onunla bilinsinler, tanınsınlar. Üçüncüsü de ülkeler fethetmek için piyade askeri gerekli. Zira bazen piyade, atlıdan daha fazla lazım olur.¹ Benim diyeceklerim bunlar.

– Ağam, beni bir başına bıraktın.

– Sen tek başına devlet işlerinin üstesinden gelecek durumdasın. Allah yardımcın olsun.

Konuşmaları bitmişti. Orhan Gazi ağabeyinin dileğini kabul etti. Ona Fature

köyünün gelirini bağışladı. Sonra kendi adına sikke bastırttı. İlk defa piyade askerlerinden oluşan birlikler meydana getirdi. Onlara ak börk² giydirdi. Böylece beyliği devlete giden yolda geliştirmek, kısa sürede yönetim işlerini düzenlemek ve yeni fetihlerde bulunmak için çalışmalara başladı.

Orhan Gazi batıya doğu açılmak ve oraları da fethetmek istiyordu. Bu yüzden Aydos'un alınması için Konur Alp ve Akça Koca'yı huzuruna çağırttı. Selam vererek içeriye giren iki komutanına saygı ile yer gösterdi. Ardından ne yapmak istediğini anlattı:

– Atamdan bana yadigâr ve yardımcı kalan komutanlarım, büyüklerim, ulularım... Ömrünü cenk meydanlarında geçiren koca bahadırlarım. Sizi en az atam kadar sever ve sayarım.

– Sağ ol Bey'im.

– Sizler de sağ olun.

– Yönetim işleri benim omzuma kalmıştır. Bilirim işim zordur, görevim ağırdır. Bana yardımcı olmanızı beklerim.

– Her zaman yanındayız Bey'im.

– Ata babam bize bir beylik bıraktı. Bizler bu beyliği devlete dönüştürmek ve büyütmeyle mükellefiz. Beyliğimiz büyümeli, güçlenmeli. Ben batıya akınlar yapalım derim. Özellikle Aydos Kalesi'nin fethi gerekli. Bu iş için ikinizi görevlendiriyorum. Abdurrahman Gazi'yi de yanınıza alın. Sizlerden müjdeli haberler bekliyorum.

– Buyruğun başımız üstüne.

– Tez hazırlanın. Nice kaleler alma zamanı geldi. Artık beyliğimizi büyütme zamanıdır. Bu böyle bilinsin!

– Biz de böyle beklerdik. Sevindik, gurur duyduk.

– Eyvallah komutanlarım.

– Eyvallah Beyimiz...

* * *

Orhan Gazi, beyliği devlete dönüştürmek için gece gündüz durmadan çalışıyor ve planlar yapıyordu. Batıya doğru ilerlemek için de İznik'i ele geçirmeli ondan sonra da Rumeli kıyılarına yaklaşmalıydı.

Orhan Gazi, sık sık İznik civarına akıncılarını, keşif birliklerini gönderiyordu. Oradaki durumu öğrenmek istiyordu. Buna göre plan yapıp en uygun fırsatı kollayacaktı. Çünkü o dönemde İznik İstanbul'dan³ sonra Bizans'ın en önemli siyasi ve dinî merkeziydi. Üstelik İstanbul'un en büyük destekçisi de bu şehirdi. Bölgeye zaman zaman akınlar düzenlenmiş ama başarı elde edilememişti. Orhan Gazi İznik'i ne olursa olsun alma düşüncesinde ve kararlılığındaydı.

Aynı kararlılık içindeki Bizans İmparatoru III. Andronikos da Orhan Gazi'yi batı bölgelerinden atmak düşüncesindeydi. Onun aldığı kaleleri tekrar ele geçirme hesapları yapıyordu. Canı da çok sıkındı. Komutanlarıyla yaptığı toplantılarda sıkıntısını dile getiriyordu:

– Orhan Gazi hızla ilerliyor. Uzun zamandan beri İznik'i kuşatma altında tutuyor. Şehir dayanıyor ama ne kadar dayanır bilmiyorum. Bir şeyler yapmalıyız yoksa Osmanoğlu daha da ilerleyecek. Belki de İstanbul surlarına dek dayanacak.

- Bir an önce onun karşısına çıkmak gerekir İmparator'um.
- Onun daha fazla kuvvetlenmesine ve ilerlemesine izin veremeyiz.
- Evet mutlaka İznik'e yardım etmeliyiz.
- Orhan Gazi kuşatmayı kaldırmamakta kararlı görünüyor.
- Şehri almadan durmayacak.
- Komutanlarım, doğru dersiniz ama çözüm ne? Sizden kesin çözüm isterim.
- Efendim büyük bir ordu hazırlayıp Orhan Gazi'nin ordusunu dağıtmaktan başka çaremiz kalmadı.

* * *

Orhan Gazi'den emir alan iki bahadır hemen birliklerini hazır etti. Aydos'a doğru harekete geçti. Bu arada Abdurrahman Gazi'ye de haber gönderip kendilerine katılmasını istediler. Abdurrahman Gazi yarı yolda birlikleriyle onlara katıldı. Dere, tepe aşılar ve Aydos Kalesi'nin yakınlarına geldiler. Geldiler ama burası kale değil âdeta bir kartal yuvasıydı. Sarp ve yüksek kayalıklar üzerine kurulmuş, korunaklı, güvenli, sağlam ve ulaşılmaz bir kaleydi. Bu zamana dek pek çok komutan burasını ele geçirmek istemiş, ne yaptılarsa da kaleyi alamamış ve geri dönmek zorunda kalmıştı.

Konur Alp atının üzerinden kaleye baktı. Sisler içindeydi üzerinde kartallar uçuyordu. Kalenin uzağında gözetleme kuleleri kurulmuştu. Bu kuleler birbirine tünellerle bağlıydı. Sonra yüksek merdivenler kaleye doğru uzayıp gidiyordu. Bu merdivenlerin belli yerlerinde de kontrol kuleleri vardı. Bu kulelerde askerler, her

zaman denetimde bulunuyor ve kaleye girip çıkanları denetliyorlardı.

Akça Koca elini gözlerine siper edip kaleye uzun uzun baktı. Sonra Konur Alp'a dönüp şöyle dedi:

– Hey, kocaman bahadır! Sen böyle kartal yuvası gördün mü?

– Görmedim ama kaleler ne kadar yüksek olursa olsun, ne kadar iyi korunursa korunsun elbette fethedilir. Bizler de kartal olur şahin oluruz.

– Oluruz da... Bu kez işimiz epey zor. Ben böyle iyi korunan kale görmedim. Sen ne dersin Abdurrahman Gazi?

– Ne diyeceğim beylerim, her zorun bir kolayı vardır. Biz bu kaleyi kolayca fethederiz.

– Kolayca mı?

– Elbette. Bir fırsat çıkar, değerlendiririz. Ele geçiriveririz.

– Sen şimdi bizimle eğleniyor musun?

– Haşa beylerim ne haddime. Ama benim içime böyle doğar... Biz bu kaleyi alırız... Sizler rahat olun.

– Haydi be! Biz zaten rahatız ama bu kale öyle dediğin gibi kolayca alınamaz. Nice bahadırımızın kanı akacak. Canı canana kavuşacak. İşimiz zor.

Abdurrahman Gazi gene aynı şeyi söyledi:

– Her zorun bir kolayı var.

Akça Koca ile Konur Alp sinirlenmeye başlamıştı:

– Sen daha gençsin. Elbette tecrübe kazandıkça böyle konuşmayacaksın.

Abdurrahman Gazi bu sözlerle bir şey demedi. Konur Alp:

– Haydi bakalım ilk önce birliklerimizi kalenin çevresine yerleştirelim. Ulaşımı keselim. Görelim ne kadar idare edebilecekler? Bir süre sonra da hücumla geçeriz. Kaleyi düşürmek için saldırıda bulunuruz, diye yapılacakları bir çırpıda sıraladı.

– Sen nasıl dersin kocaman bahadır. Ah şimdi küçük bir donanmamız olsaydı, diye karşılık verdi Akça Koca.

Sözlerinde hayıflanma vardı.

- Yahu Akça Koca'm burada deniz mi var ki donanma dersin?
- Donanmasız olmaz Bey'im. Asker taşımakta, karaya çıkarmakta faydalanırdık. Zamandan kazanırdık. Karamürsel Reis bize destek sağlardı.
- İnşallah o da olur. Denize olan hevesini bilirim.
- Heves değil, denizden yararlanmak lazım. Askerimiz gemilerle buraya gelir sonrasını yürürdü.
- İnşallah inşallah...
- Haydi bakalım, bu kadar konuşmak yeter, şimdi iş başına.

Üç cengâver kendilerine bağlı akıncı birliklerini kalenin etrafına yerleştirdi. Kaleye giden bütün köprüler ve yollar tutuldu. Osmanlı Beyliği'nin akıncılarını gören kalenin Tekfur'u hemen komutanlarını çağırarak tedbir alınmasını istedi. Komutanları çok rahattı:

- Efendim merak etmeyin, Osmanlılar kalemizi alamaz. Gayet güvenli bir kaleye sahibiz. Bir müddet sonra kuşatmayı kaldırırlar.
- Umarım öyle olur. Orhan diğerlerine benzemez haberiniz olsun.
- Siz hiç merak etmeyin.

Kalede tedbirler artırıldı. Nöbetçi sayısı iki katına çıkarıldı. Kulelere asker takviye edildi.

Kaledekiler hızla savaşa hazırlanıyordu. Bu arada Tekfur'un güzel mi güzel bir kızı vardı. Çok iyi ok atar, attığını vururdu. Yayını olanca gücü ile gerer, okunu hızla bırakırdı. Onun oklarından kurtulan pek olmazdı. Tekfur'un kızı da hazırlanmaya başladı. Yayını kontrol etti, oklarını gözden geçirdi. Sonra tirkeşine⁴ koyarak en üst kuleye çıkıp beklemeye başladı.

Konur Alp ve Akça Koca artık kuşatmayla yetinmeyip bir saldırı denemesi yapmak istiyordu. Kalenin durumunu daha iyi anlayacaklar, kalenin savunması hakkında fikirleri olacaktı. Böylece kaledeki askerî kuvvetlerin sayısını az çok tahmin edebileceklerdi. Bunun için saldırının sabah erkenden yapılmasını kararlaştırdılar. Kalenin ele geçirilmesi için gerekli hazırlıklara başlandı.

Kalenin etrafında derin hendekler vardı. Surları çok yüksek ve düz,

tırmanması çok zor olan bir şekilde inşa edilmişti. Asker sayısı da çok fazlaydı. Kalenin büyük, geniş, demir kapısı vardı. Pek çok kez saldırıya uğrayan kale, bulunduğu konum ve güvenlik tedbirleri sayesinde bugüne dek ele geçirilememişti.

Aydos Tekfur'u aşağıda savaş hazırlıklarına başlayan Konur Alp ve Akça Koca'nın askerlerini gördükçe gülüyordu:

– Kimler bu kaleyi fethetmek istedi de başaramadı. Siz mi başaracaksınız? Asla! Bu kartal yuvasını ele geçirmek o kadar kolay mı? Geldiğiniz gibi gideceksiniz. Sizler çok olmaya başladınız. Her yerde varsınız, keçi çobanları sizi! Ah şu Osmanlı Beyliği!

Konur Alp kaleye bakıp düşünüyordu:

“Böyle sarp bir yerde kurulu kale nasıl ele geçirilir ki? Duvarlarına tırmanmak zor. Kale kapısı sağlam. Bir şeyler yapmalıyız ama ne?”

Konur Alp kalenin etrafını dolaşırken zayıf bir nokta arıyordu ama kalenin etrafını ne kadar dolaşsa da bir şey bulamadı, göremedi.

– İşimiz zor, dedi yanındaki Abdurrahman Gazi'ye...

O da,

– Zor olsa da bu kaleyi fethetmek gerekir, dedi.

– Edeceğiz ama nasıl?

– Bilmem ama bu işin tahminimizden de kolay olacağını düşünüyorum.

– Pek sanmam. Benim gördüğüm en zorlu, en sarp kalelerden biri. Böyle korunaklı kaleyi ilk defa görüyorum Abdurrahman.

– Olsun, bir yolunu bulacağız elbette.

– Bulacağız inşallah. Hazırlıklar nasıl gidiyor?

– Yarın sabaha hazır oluruz.

– Pekala.

Abdurrahman Gazi yüksek ve dik surlara bakıyor ve şaşıırıyordu:

– Ne kadar da düzgün mimarisi var. Bu surlara nasıl tırmanılır ki? Merdivenlerimiz dahi yetişmez. İşimiz bu kez gerçekten zor ama içimde bir his

var. Bu kaleyi kolay bir şekilde ele geçireceğiz. Ben buna inanıyorum.

Akça Koca da kendisine bağlı askerlere son emirlerini veriyordu:

– Korkmak yok. Çekinmek yok! Surlar çok yüksek olsa da tırmanacağız. Bu kartal yuvasını ele geçireceğiz. İlk önce tahta kuleler duvara yanaşacak. Sonra merdivenlerle surlara ulaşmaya çalışacağız. Kendinizi surlardan atılacak oklardan, kargılardan ve dökülecek kızgın yağdan koruyun. Bunun için kalın manda derilerini kullanın. Eğer kuleler veya merdivenler yanarsa ateş büyümeden yere atlayın. Israrcı olmayın.

– Bey'im bizler nice kaleler aldık bunu da alırız evelallah.

– Bu kez işimiz zor askerlerim. Bu kale diğerlerine benzemiyor. Ancak ben de Konur Alp de bu kaleyi almaya kararlıyız. Kaleyi alamadılar dedirtmeyiz. Orhan Gazimizin ismine leke sürdürmek istemeyiz. Bu kale mutlaka ele geçirilecek.

– Mutlaka kaleyi ele geçireceğiz!

– Allah yardımcımız olsun, şimdi gidin ve dinlenin. Sabah erkenden saldırıya geçeceğiz.

Tekfur da komutanları ile son hazırlıkları denetledi. Yanından hiç ayırmadığı ay yüzlü kızı olduğu hâlde surları dolaştı. Alınan tedbirleri tek tek kontrol etti. Sonra çok sevdiği kızına dönerek,

– Kızım, Osmanoğlu Beyliği'nin askerleri de diğerleri gibi hüsrana uğrayacak. Kaleyi ele geçiremeyecekler. Sen rahat ol.

– Ben de savaşacağım baba.

– Dikkatli ol. Cesursun, iyi ok atarsın. Ancak kendini kolla. Sen benim için önemlisin.

– Olurum baba, sen hiç merak etme.

Tekfur sonra komutanlarına döndü:

– Acımak yok. Büyük darbe vurmaliyiz. Surlara asla ulaşmamalılar. Kuleleri ve merdivenleri hazırlıyorlar. Onları ateşli oklarla yakın. Kızgın yağ ile dağlayın ki bir daha kalemizi ele geçirmek için gelemesinler.

– Peki babacığım, ya bunlar kuşatmayı uzatıp yiyecek ve içecek bakımından

sıkıntıya düşürerek teslim olmamızı planlarlarsa?

– Yiyeceğimiz bol. Suyumuz da çok. Altı ay kadar dayanabiliriz. Ama onlar burada altı ay dayanabilir mi, ha ha ha, bu zor işte, sen rahat ol kızım.

Gece Aydos Kalesi üzerine çökmüştü. Tekfur'un askerleri kalede, Osmanlı Beyliği askerleri de kalenin çevresinde dinleniyordu. Yarın yapacakları saldırıyı düşünüyorlardı. Neler olacaktı? Kaleyi ele geçirebilecekler miydi? Ya da Tekfur'un askerleri bu kaleyi savunabilecek miydi?

Sabah erkenden daha güneş doğmadan, kuşluk vaktinde Konur Alp askerlerinin başına geçti.

– Haydi yiğitlerim gün bu gündür, dedi.

Onları kaleye yönlendirdi. Diğer yandan da Akça Koca askerleri ile kalenin arka tarafına doğru gitti. Kuleler itildi, merdivenler taşındı. Manda derileri surlara çıkacak askerlere dağıtıldı. Kulelerin çatısı derilerle kaplandı. Askerler kulelerdeki yerlerini aldılar. Ancak surların yarısına dek bile gelememişlerdi. Bundan sonrasını düz duvara tırmanır gibi tırmanacaklardı. Kancalar, çengeller atılıyor ve duvardaki çıkıntılara denk getirilmeye çalışılıyordu ama bu neredeyse imkânsızdı. Duvarda en küçük bir çıkıntı bile yoktu. Tekfur bunu özellikle istemişti. Yıllarca süren çalışmadan sonra bütün kale duvarlarındaki çıkıntılar düzleştirilmişti.

– Hay Allah çengelleri tutturamıyoruz.

– Kancaları boşa atıyoruz!

– Duvara böyle tırmanamayız.

Surlara nasıl çıkabileceklerini aralarında konuşurlarken üzerlerine ok yağmuru başladı. Tekfur'un askerleri kulelerin tavanları altına sığınan askerlere göz açtırmıyordu. Sonra ateşli oklar ile kuleleri yakmaya çalıştılar. Her yandan ateşli oklar atılıyordu. Duvara dayadıkları merdivenleri tutuşunca askerler mecburen yere atlamak zorunda kalıyordu. Kuleler manda derisiyle kaplı olmalarına rağmen ateşli oklar sebebiyle tutuşuyordu. Arada surlardan kızgın yağlar dökülüyordu. Herkes kendini korumak için çabalıyordu. Akşama dek bu şekilde

süren saldırılar bir netice vermedi. Konur Alp düşünceliydi.

“Biz bu kaleyi zor ele geçiririz.”

Tekfur’un askerleri yakın mesafeden isabetli atışlarla Osmanlı askerlerini vuruyordu. Askerlerin arasında biri vardı ki durmadan isabetli oklar fırlatıyordu. Bu Tekfur’un kızıydı. Yayını elinden hiç bırakmıyor ardı ardına oklarını atıyordu. Bir asker gibi ön saflarda savaşıyordu. Yanından geçip giden oklara aldırış etmiyordu.

Akça Koca kalenin arkasından yaptığı saldırılarda başarısız olmuştu. Bunun üzerine seçtiği okçularına siper aldırıp surlara atış yaptırdı. Ardı ardına isabetli atışlar yapıldı fakat surlardaki askerler siper alarak oklardan korunmaya başladı. Okçular ne kadar iyi atıcı olursa olsun askerler kolayca saklanabiliyorlardı. Kısa bir süre sonra da Akça Koca atışları durdurdu.

“Konur Alp ile görüşmeliyim. Bir şeyler yapmalıyız.” diye düşündü.

Akça Koca, Konur Alp ve Abdurrahman Gazi bir araya geldiler.

– Bu kale diğerlerine benzemiyor hem çok iyi korunuyor hem de çok sıkı tedbir almışlar. Böyle saldırmaya devam edersek askeri boşuna kırdıracağız. Buradan geri de dönemeyiz. Sonra Orhan Gazimizin karşısına nasıl çıkarız? Kaleyi alamadık nasıl deriz?

– Akça Koca’m bizim kale alamadığımız nerede görülmüş. Nerede işitilmiş? Kaleyi elbette alacağız ama nasıl?

– Ben derim ki saldırıdan vazgeçelim. Kuşatmayı devam ettirelim.

– Doğru dersin, şimdilik elimizden gelen bu. Kuşatmayı daha da arttıralım.

– Ancak bir-iki gün daha saldırılara devam edelim.

– Nedenmiş o?

– Kaledekiler hemen vazgeçtiğimizi düşünmesin.

– Askerler kendilerini tehlikeye atmadan saldırı o zaman.

Abdurrahman Gazi bütün bu konuşmalara şahit olmuştu. Orhan Gazi’ye hangi yüzle “Kaleyi alamadık!” derlerdi. Bu anlar aklına gelince mahcup oldu. Üzüldü ancak içindeki ses onu durmadan teselli ediyordu.

“Rahat ol. Kaleyi alacaksınız. Hiç beklenmedik bir şey olacak. Kale fethedilecek.”

Abdurrahman Gazi içindeki bu sese inanmak istedi.

“Nasıl olacak? Bu kale nasıl kolayca fethedilecek ki? Kendimi mi kandırıyorum?”

Şaşkındı ne yapacağını bilemedi. Uzayıp giden surlara baktı.

“Çok zor, çok zor. Bu surları aşmak neredeyse imkânsız.” dedi.

Ertesi ve daha sonraki günlerde saldırılar yavaşladı. İşte o sırada, Tekfur’a acı haber ulaştırıldı. Ak güvercinin ayağına bağlı kâğıtta şunlar yazılıydı:

Oğlunuz bir saldırıya uğrayıp hayatını kaybetti. Cenazesi Üsküdar’a yakın Kayışdağı eteklerinde. Saldırıyı yapan eşkıyaların çoğu öldürüldü.

Tekfur bu haberi alınca yıkıldı. Âdeta dünyası karardı. İçinde bulunduğu savaş ortamını bile unuttu.

– Oğlumun cenazesini almalıyım. Oraya gitmeliyim.

Kızı itiraz etti:

– Her yanımız düşmanla çevriliyken nasıl gideceksin baba?

– Gece yarısı kimseye görünmeden kaleden çıkarım.

– Ana kapıdan gidemezsin!

– Kalenin arkasındaki gizli geçitten geçeceğim. Böylelikle düşmanı atlatmış olacağım. Kardeşini orada bırakamam.

– Kardeşimin cesedini kaleye mi getireceksin?

– Hayır Üsküdar Tekfuru’ndan yardım isteyip, oradaki mezarlığa defnedip geri dönerim.

– Sen nasıl istersen baba ama dikkatli ol.

– Seni komutanlarıma emanet ediyorum. Merak etmeyin, kalemiz ele geçirilemeyecek. Zaten saldırıyı da azalttılar, yakında buradan giderler. Daha da rahatlarız.

– Umarım öyle olur baba...

Aydos Tekfuru gece yarısı gizli geçitten kaleyi terk etti. Uzayıp giden tüneli

fark edemeyen Akça Koca ve Konur Alp olan bitenden habersizdiler.

Saldırıları kısa bir süre sonra tamamen durduruldu.

Günler geçip gidiyordu. Kaledekiler saldırıyı bekliyordu. Akça Koca, Konur Alp ve Abdurrahman Gazi'nin birlikleri ise kuşatmayı sürdürüyor, saldırıda bulunmuyorlardı.

Abdurrahman Gazi sık sık kalenin etrafını dolaşüyor ve denetlemelerde bulunuyordu. Bu denetlemeler sırasında surlarda uzun saçlı bir okçu görüyordu. Tekfur'un askerlerinden bazılarının saçlarını uzattığını düşünüyordu. Okçunun attığı oklardan korunuyordu.

– İyi ok atıyor ama bizim okçularımız kadar iyi olamaz, demişti.

Söz konusu okçu Tekfur'un kızıdan başkası değildi. Kuşatma devam ederken bir gece Tekfur'un güzel kızı bir rüya gördü:

Kale kuşatma altındaydı. Kalenin dışına çıktı, elinde okla düşman askerlerini ararken birden kuyuya düştü. Kuyu derin mi derin, içi karanlıktı. Kız durmadan feryat etti, bağırdı, çağırdı ama kimse onu duymadı. Günlerce kuyuda kaldı. Artık ümidini kesmişti. Kuyuda bir başına açlıktan, susuzluktan can mı verecekti? Sesi de çıkmıyordu. Bağıramıyor sadece ağlıyordu. Ümidi iyice azalmıştı. Ölüm iyice yaklaşmıştı. Ne olduysa bir anda oldu, kuyunun başında bir yiğit belirdi. Kuyuya baktı, kulak kabarttı. Kızın hıçkırıklarını duydu:

– Kim var orada?

– Benim...

– Sen kimsin?

– Aydos Tekfuru'nun kızıyım. Günlerdir buradayım. Ölmek üzereyim. Beni kurtarın.

– Sakin ol, seni kurtaracağım!

– Acele edin, dayanacak gücüm kalmadı.

O yiğit, derin kuyuya uzun bir ip sarkıttı. Daha sonra ipe tutunan Tekfur'un kızını yukarı çekti. Bitkin hâldeki kıza biraz su verdi. Sonra onu ağacın gölgesine götürdü. Karnını doyurdu. Dinlenmesini söyledi. Ancak kızın aklı başından

gitmişti. Kendisini kurtaran kişi o kadar yakışıklıydı ki gözlerini ondan ayıramıyordu. Yiğit hem çok merhametliydi hem yardımseverdi. Yüzünden de gülümsemesi eksik değildi. Kız şaşkındı. Ölümü beklerken ne olmuştu?

Sonra yiğit ona kaleye kadar eşlik etmiş, içeri girmesini bekledikten sonra geri dönmüştü.

Kaledekiler günlerdir kendisinden haber alamadıkları kızı karşılarında görünce çok sevindiler. Koşup karşıladılar:

- Nerelerdeydin?
- Seni çok aradık ama bulamadık.

- Çok merak ettik.
- Başına bir şey gelmesinden korktuk.
- İyi misin?
- Neler oldu? Anlatsana.

Kız:

- Kuyuya düştüm, günlerce kuyuda kaldım, sonra kurtuldum, dedi.

Onlara başka hiçbir şey söylemedi. Anlatmadı. Birden rüyasından uyanıverdi. Ter içindeydi. Sıkıntıdan her yanı kızarmıştı. Zor nefes alıyordu. Kalktı biraz su içti. Yanından hiç ayırmadığı yayını ve tirkeşini alarak surlara çıktı:

“Biraz hava alayım, iyi gelir. Rüyamda düştüğüm kuyu ne kadar da derindi. Beni o kuyudan çıkaran yiğit kimdi acaba? Ne kadar yakışıklıydı. Bana çok iyi davrandı. Bu rüya ne anlama gelir? Bunda bir iş var ama ne?.. Babam da daha dönmedi. Kuşatma devam ediyor. Şu Osmanlı’nın askerleri inatçı çıktılar. Oysa babam kısa sürede kuşatmayı kaldırırılar demişti. Hiç de öyle olmadı. Kaleyi almaya kararlılar ama alamayacaklar.”

Tekfur’un kızı âdeta kendinden geçmişti. Nereye baksa kendisini kuyudan kurtaran yiğidi görüyordu. Yemeden, içmeden kesilmişti. Surlarda avare dolaşıyordu. Sanki bambaşka bir dünyada yaşıyordu. Bazen kendi kendine kızıyordu:

“Ben ne hâle geldim? O yiğit aklımdan hiç çıkmıyor. Bu nasıl bir şey, anlamadım gitti. Bir rüya insanı bu kadar etkiler mi?”

Günler böyle geçip gidiyordu; Osmanoğulları kuşatmayı sürdürüyor kaledekiler de bekliyordu. Askerler, Akça Koca ve Konur Alp’e ara sıra dert yanyor,

– Bey’im bizler burada beklemeye mi geldik? Kuşatmayı sürdürmektense kaleye saldıralım, diyorlardı.

– Bu bizler için beyhude bir kayıp olur, diye de cevap alıyorlardı.

Her iki taraf da artık sıkılmaya başlamıştı ama kuşatmayı bırakıp gidemezlerdi. Gerekirse bir yıl beklemeyi göze alıyorlardı yeter ki kale ele geçirilsin.

Abdurrahman Gazi de sıkılmaya başlamıştı. İçindeki ses hep aynı şeyi söylüyordu:

“Kale ele geçirilecek hem de en umulmadık bir biçimde. Sen rahat ol, sakın ol.”

Bazen de kızılıyordu:

“Nasıl ele geçirilecek bu kartal yuvası, sanki bulutlara değiyor. Buraya nasıl çıkacağız ki? Asker de sabırsızlanıyor. Sıkıldılar. ‘Daha ne kadar bekleyeceğiz?’ diye soruyorlar. Cenk etmeye alışmışlar, bu şekilde savaşmadan uzun süre onları nasıl tutarız? Hay Allah bu işin sonu nereye varacak ki?”

AYDOS KALESİ’NİN FETHİ

Orhan Gazi, Bursa’da kalıyor ve Aydos Kalesi’nin fethedilip edilmediğini merak ediyordu. Durumu öğrenmesi için ulaklar gönderiyor, kalenin ele geçirilmediği haberini alınca canı sıkılıyordu:

– Beylerim, komutanlarım bu kadar zorlu bir kale ile ilk defa karşılaştılar. Kalenin fethi zaman alacak ama eminim ki fethedecekler. Onlara güveniyorum. Bugüne dek hiçbir görevden başarısız dönmediler. Kale fethedilecek, biraz zaman vermek lazım, diyor bu arada yönetim işlerini yola koymaya çalışıyordu.

Bursa’da ve civar köylerde, kasabalarda camiler yaptırıyor, medreseler açtırıyordu. Hanlar, çeşmeler, köprüler inşa ettiriyordu.

“Beyliğimiz devlete dönüşmeli, geniş sınırlara sahip olmalı. Bizler birer cihan devleti olmak durumundayız. Büyük hedeflerimiz, ideallerimiz var. Bursa’yı fethettik ama İzmit’i, İznik’i de fethetmeliyiz. Ben bir yandan da oraları nasıl ele geçireceğiz onu düşünmeli ve şimdiden planlar yapmalıyım...”

Orhan Gazi öte yandan oğlu Süleyman'ı yetiştirmeye çalışıyordu. Ona çok güveniyordu. İleride yerine onun geçmesini istiyordu.

Orhan Gazi'nin diğer bir hedefi de Çanakkale Boğazı'nı geçerek Gelibolu'yu fethetmekti. Bu yüzden sık sık Süleyman'ı keşiflerde bulunmak üzere Çanakkale Boğazı kıyılarına gönderiyordu. Ancak bu hedeflerini kimseye açıklamıyor sadece kendisi haritalar üzerinde çalışmalar yapıyordu. Bir yandan da beyliği devlete çevirmek için kurumsal çalışmalarda bulunmak niyetindeydi. Mesela tersaneler inşa ettirmeli, denizciliğe de önem vermeliydi. Süvari askerleri yanında yaya askerî birliklerini çoğaltmalı, askerleri tek tip elbise giymeliydi. Bu topraklarda kuvvetli olmak zorundaydı. Aksi hâlde tutunmaları zordu. Aklında İzmit tarafları da vardı. O kıyılar gerek Marmara Denizi'ne gerekse de Bizans'a yapacağı akınlar için önemliydi. Bu düşünce ile İzmit'i kuşattı. Ancak daha sonra İmparator ile anlaşarak kuşatmayı kaldırdı.

Orhan Gazi bütün bunların yanında halkın sağlığı için şifahaneler yaptırtıyordu. Ahalinin dertlerini dinliyor, onlara çözüm yolları arıyordu ama Aydos Kalesi'nin fethini de merak ediyordu.

Kaleyi kuşatma altında tutan Akça Koca, Konur Alp ve Abdurrahman Gazi ise kuşatmayı biraz daha daraltıp kaledekileri teslim olmaya zorlamak düşüncesindeydiler. Ancak kaledekiler kendilerine karşı koymaya devam ediyorlardı. Sonunda sahte hücum yapmaya karar verdiler. Çünkü asker saldırmak istiyordu. Sırf askerin sabırsızlığını önlemek için saldırıya karar vermişlerdi.

Hücum yine sabah erkenden, kaledekilerin hiç beklemediği anda gerçekleştirilecekti. Saldırıdan başarı beklemiyorlardı. Ama kaledekileri tedirgin edecekler ve yakında büyük bir saldırı planlanmış izlenimi vereceklerdi. Saldırısı da Abdurrahman Gazi yönetecekti.

Tekfur'un kızı yine surlardaydı. Yorgundu, aklı rüyasında gördüğü o gençteydi. Onu düşünmeden edemiyordu.

Sabah güneş doğarken derin bir sessizlik vardı. Ancak az sonra bu sessizlik

Abdurrahman Gazi ve askerlerinin haykırışları ile bozuldu.

- Haydi kardeşlerim gün bugündür!
- İleri!
- Kaleyı ele geçirelim!
- Surlara tırmanalım!
- Kendinizi kollayın!
- Ok yağdırıyorlar!
- Kulelerin altına sığının.
- Kancaları, çengelleri atın.
- Durmayın!
- Dikkat edin!

Abdurrahman Gazi askerlerinin en önünde duvara tırmanmaya çalışıyordu. Tekfur'un kızı da tırmananlara oklarıyla müdahale ediyordu. Bir surdan bir sura koşturup duruyordu. Oklarını atarken soluk soluğa kaldığı bir anda kendisine seslenildi:

- Sol taraftan tırmanıyorlar oraya koş. Yardım gerekli.

Sırtında tirkeşi, elinde yayı olduğu hâlde sol kuleye doğru koştu. Duvara tırmanmaya çalışan en öndeki askere nişan aldı. Yayını iyice gerdi. Soluğunu tuttu. Tam okunu fırlatacaktı ki birden bağırdı:

- Aman tanrım!

Donup kalmıştı. Kimse ne olduğunu anlamadı. Kız olduğu yerde öylece duruyordu. Etrafindan oklar vızır vızır geçip gidiyordu. Ama o hiç aldırılmıyordu. Sonunda yayı elinden bıraktı. Elini ağızına götürdü.

“O! Rüyamda beni kuyudan kurtaran genç.” diye iç geçirdi.

Onun bu hâlini görenler, merakla sordular:

- Ne oldu?
- Neden durdun?
- Neden yayını elinden bıraktın?
- Hortlak görmüş gibisin.

– Neden bu kadar şaşkınsın?

Kız söylenenleri âdeta duymuyordu. “O! Beni kuyudan kurtaran yiğidin ta kendisi! Az daha ona ok atacaktım. Belki de vuracaktım... Aman tanrım bana yardım et. Aklım başımdan gitti.” diye iç geçiriyordu.

Kendisini sarsıyorlardı.

– Ne oldu, büyülendin mi?

– Bu kıza ne oldu ki?..

Herkes bu sorunun cevabını arıyordu. Kız ne yapması gerektiğini, nasıl hareket etmesi gerektiğini bilmiyordu. Sonunda yerdeki yayını ve tirkeşini alıp, oradan koşarak uzaklaştı. Bu duruma kimse bir anlam veremedi.

Abdurrahman Gazi ise hırsıyla duvara tırmanmak istiyordu. Bıçağı ile duvarda çengelini tutturacağı bir çentik açmak için çalışıyordu. Bir yandan da kılıcını sallayarak emrindeki askerleri şevke getiriyordu:

– Ha gayret aslanlarım!

– Elimizden geleni yapalım!

Ancak o gün bütün gayretlerine rağmen kalkıştıkları hücum yine başarısız oldu. Abdurrahman Gazi askerleri ile birlikte saldırıya son vermek zorunda kaldı. Çok öfkeliydi.

“Neden kaleyi ele geçiremiyoruz? Kolayca elimize geçecek diyen içimdeki sese ne oldu? Burada hep bekleyecek miyiz?” diye söylendi.

Ertesi gün Tekfur’un kızı surlardan Abdurrahman Gazi’yi görmek umuduyla dolaştı fakat göremedi. Bir sonraki gün denetime çıkan Abdurrahman Gazi’yi beyaz atının üzerinde fark etti.

“Hiç şüphem kalmadı. Rüyamda beni kuyudan çıkaran genç bu... Genci önce rüyamda sonra da burada görmemin bir anlamı olmalı. Aklım iyice karıştı. Tanrım bana yardım et. Ona bir şey olmasın...”

Ertesi gün ve daha sonraki gün hep Abdurrahman Gazi’yi gözledi. Sonunda harekete geçmeye karar verdi. Ona ulaşmalıydı. “Ben ne yapacağımı biliyorum.” dedi. “Yarın çok şaşıracak... Yarın...”

Peki yarın ne olacaktı? Kız ne yapacaktı?

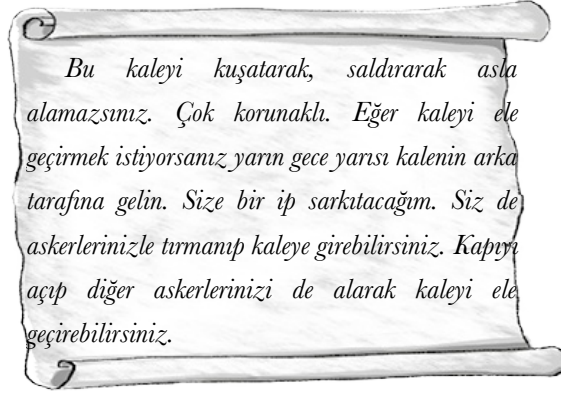
Abdurrahman Gazi yine atıyla kale etrafında dolaşırken ara sıra surlara bakıyordu. Uzun saçlı bir asker zannettiği savaşıyı görüyor ama aldırımıyordu. Yakınına dek oklar geliyor, atının boynuna yaslanarak, atını sağa sola sürüyor, oklardan kolayca kurtuluyordu. Surların öbür tarafına giderken atının önüne bir şey düştü. Yukarıdan düşen şeye dikkatle bakan Abdurrahman Gazi şaşırdı:

– Bu ne ola ki?

Hemen atından indi. Yerde top hâlinde duran beyaz şeye yaklaştı. Eline aldı daha da şaşırdı:

– Bu taş sarılmış bir pusula. İlginç... İçinde ne yazıyor acaba?

Aceleyle kâğıdı açtı. Latince konuşup yazabildiği için yazıyı rahatlıkla okudu:

– Allah Allah bu kefare kalesindeki dostumuz kim ki bize yardım etmek istiyor. Ne garip... Bir tuzak olmasın! Bunlardan her şey beklenir. Dikkatli olmalıyım. Yarın gece ha! Kaleyi başka türlü fethedemeyiz ha... Konur Alp ve Akça Koca Beylerle de görüşeyim. Neden olmasın?

Durumu beylere de anlattı. Onlar da bu işe bir anlam veremedi. Ancak bunun fırsat olabileceği, denemek gerektiği konusunda fikir birliğine vardılar. Dikkatli olması konusunda kendisini uyardılar.

Abdurrahman Gazi yanına seksen cengâver aldı ve gece yarısına doğru kalenin arka tarafına doğru ilerledi. Bir süre bekledi. Sonra gizlendiği yerden çıktı. Surlara baktı. Uzun bir ip sarkıtıldı. İpin ucunu tutan Abdurrahman

Gazi'nin tüyleri diken diken oldu.

‐Yoksa her Şey k ġıtta yazılanlar gibi mi olacak?‐

Hemen tırmanmaya başladı. Hızla surlara ulaştı. Surdan içeri adımını attıġında kendisini güzel bir kız karşıladı.

– K ġıtta yazılı dost sen misin, diye Őařkınlıkla sordu.

– Benim, sen de benim r yama giren yiġitsin.

– Rüya mı? Ne rüyası? Sen neler diyorsun?

– Sonra anlatırım. Acele etmeniz lazım. Nöbetçilerin  oġu uykuda. Arkadaşların da gelsin.

– Tamam.

Diġer seksen cengâver de tırmanıp kaleden içeri girdi. Ardından ařaġıya inip koca kale kapısını orada beklemekte olan Akça Koca, Konur Alp ve askerlerine açtılar. Daġdan inen sel gibi, düşen  ıġ gibi, sürüye dalan kurt gibi kaledeki askerlere saldırdılar. Sabaha dek süren çarpışma sonucunda gün doġarken kalenin burcunda Osmanlı Beyliġi'nin sancaġı sallanıyordu.

Neden sonra her Şeyi olduġu gibi anlatan kızı dinleyen Abdurrahman Gazi Şaşkındı. Karşısındaki kızı saygı ve sevgiyle bakıyordu:

– Eġer sen olmasaydın, kaleyi alamayacaktık. Bizim için hayatını tehlikeye attın.

– G rd ġ m rüyanın hayatımı deġistireceġine inandım. Sana sevdalandım. Surlardan senin rüyamdaki yiġit olduġunu görünce çok Őařırdım. Yaptıklarımдан pişman deġilim.

Abdurrahman Gazi'nin de kızın g zelliġi karşısında dili tutulmuştu. Yardımlarından dolayı onu takdir ediyordu.

Sonunda müjdeli haber Orhan Gazi'ye ulaştırıldı: Aydos Kalesi fetih olunmuştur.

Genç sultan; haftalar sonra huzuruna gelen Akça Koca, Konur Alp, Abdurrahman Gazi ve Tekfur'un kızını karşıladı. Sonra,

– Kalenin fethi nasıl oldu, bilmek isterim, diye sorunca Konur Alp olan biteni

anlattı.

Bu duruma hem şaşırın hem de memnun olan Orhan Gazi oturduğu yerden kalktı. Abdurrahman Gazi'ye ve kızı,

– Düğününüzü ben yapacağım, dedi

Abdurrahman Gazi ile Aydos Tekfuru'nun kızının muhteşem düğünü Orhan Gazi tarafından yapıldı.

Sonraki yıllarda yeni evlilerin bir oğlu oldu. Ona Akar Abdurrahman ismini verdiler. O da babası gibi akıncı oldu. İstanbul'a akınlar düzenledi. Kendisine Aydos ve Samandra'nın idaresi verildi.

PALEKONAN SAVAŞI

Orhan Gazi'nin bundan sonraki asıl hedefi İznik'ti. Artık Bizans'tan gelen yardımın önüne geçilmesi gerekiyordu. Bu yüzden de öncelikli hedef olarak İznik'ten önce İzmit ve civarının ele geçirilmesini belirledi. Orhan Gazi, İzmit'e önce akıncıları tarafından saldırılar düzenletti. Keşifler yaptırttı. Elde edilen bilgilere göre plan yaparak İzmit üzerine tekrar yürümek düşüncesindeydi.

Orhan Gazi şunu iyi biliyordu ki eğer İzmit'e saldırırsa oraya Bizanslılar denizden kolayca yardım gönderirdi. Bunu engellemeliydi. Bu yüzden de denizcilikten iyi anlayan Karamürsel'i hazırlattığı bir donanma ile İzmit açıklarına gönderdi ve kendisine şöyle dedi:

– Yiğit kaptanım. Niyetim ilk önce İzmit'i almak. Burasını daha önce kuşatmıştık. İmparator yaptığımız anlaşmaya uymadı. Gayrı günah bizden gitti. Ancak bilirim ki Bizanslılar da şehrin öneminden dolayı yardımda bulunacaktır. Özellikle denizden gelecek yardımları önlemelisin. Yardımı kesersek İzmit'i fethetmek mümkün olur. Aksi hâlde işimiz zorlaşır. Sonrasında asıl almak

istediğim yer İznik.

– Siz hiç merak etmeyin Bey'im, ben donanma ile denizden gelecek gemilerin önüne kesmek üzere tertibat alacağım.

– Tamam o zaman. Hemen hazırlıklarına başla. Vakit kaybetmeyelim.

– Peki Bey'im.

Orhan Gazi elde edilen bilgilere göre ordusunu hazırladı. Bu savaşta ilk defa atlı birliklerin yanında yaya birliklerini de kullanmak istiyordu. Askerine börk giydirdi. Tek tip elbise diktirtti. Ayrıca bu askerî birlikleri kendi içinde onluk, yüzlük, binlik olarak yeniden düzenledi. İzmit'e gitmek için akıncıların daha önceden belirlediği güzergâhı kullanarak yola çıktı.

İzmit'e sefer düzenleneceği haberini alan Bizans İmparatoru Andronikos büyük bir ordu hazırladı. Ordusuyla birlikte güneye doğru hareket ederken öfkeliydi:

– Bu Osmanoğlu Orhan çizmeyi iyice aştı. Şimdi de İzmit'i ele geçirmek ister. Burayı ele geçirirse sıra İznik'e gelecek. Ama ona öyle bir sürpriz hazırladım ki bakalım büyük ordumu karşısında görünce ne yapacak?

İmparator Andronikos, İzmit'i Osmanlı Beyliği'ne vermek istemiyordu. Ne yapıp ne edip Orhan Gazi'nin ordusunu yenmek emelindeydi. Böylece İznik'in de kuşatılmasını önleyecekti. Ordusu erkenden yola koyuldu.

Orhan Gazi, İzmit civarındaki ordusunu harekete geçirdi. O da İzmit'e gelmeden önce İmparator'u durdurmak düşüncesindeydi. Bunun için de İstanbul yakınlarındaki Palekonan⁵ civarında Bizans ordusunu karşılamalıydı. Süratle ilerlemesi gerekiyordu. Gece dahi ordusuyla yol alıyordu. Bu arada Karamürsel Reis de donanmayla İzmit önlerinde devriye nöbetine başlamıştı. Ancak Orhan Gazi'nin Palekonan'a doğru hareket ettiği haberini alınca o da söz konusu yerin açıklarına kadar geldi. İzmit'te de keşif için birkaç gemi bırakmıştı. Savaş denizden izleyecek, gerekirse de yardım edecekti.

Orhan Gazi ordusunun başında, yanında komutanları olduğu hâlde Palekonan düzlüğüne doğru yaklaşırken keşfe gidenler Bizans ordusunun

yaklaştığı haberini verdiler. Üstelik gelen ordu donanma tarafından da destekleniyordu. Bu durumu haber alan Orhan Gazi'nin canı sıkıldı:

– Karadan gelen ordularına destek için gemilerle de asker taşıyorlar. Anladığım kadarıyla büyük bir ordu hazırlamış İmparator. Bizi bu topraklardan atmak düşüncesinde. Bunu gerçekleştiremeyeceğini kısa sürede anlayacak. Ordu derhâl savaş düzeni alsın.

– Peki Bey'im...

– Askerin yemeğini verilsin, atların bakımı yapılsın. Yaya ordu birliklerimiz de hazır olsun onlara çok iş düşecek.

– Tamam Bey'im.

Orhan Gazi savaş taktiğini yanındaki Konur Alp, Akça Koca, Abdurrahman Gazi, Kara Ali, Aykut Alp ve diğer komutanlarına şöyle açıklamıştı:

– Biliyoruz ki Bizans ordusunun mevcudu bizden fazla. Sayıca üstünler. Onları meydanda savaşa zorlayacağız. Ardından da geri çekilir gibi yapacağız.

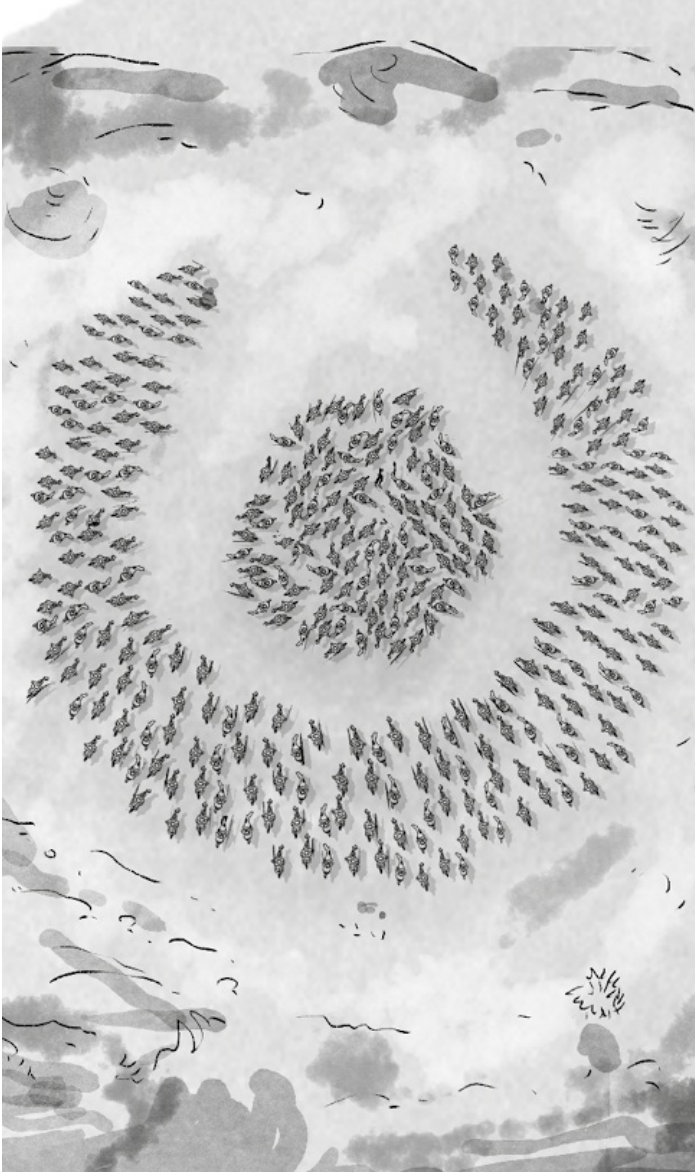
Akça Koca burada kendini tutamadı, söze katıldı:

– Hilal taktiği.

– Evet hilal taktiği, süvarilerimiz bozulmuş gibi geri çekilecekler, aynı zamanda hilalin iki ucu uzayıp açılacak. Onları yaya askerlerimizin ve kemankeşlerimizin olduğu yere kadar getireceğiz. Ardından hilali kapatıp savaşı kazanmaya bakacağız. Bu arada Karamürsel Reis de Palekonan açıklarında donanması ile bizi gözetleyecek, gerekirse yardım edecek. Bunun için mümkün olduğunca kıyıya yakın vuruşacağız. Şurası çok önemli; eğer yeni kurduğum yaya birliklerimiz düşmana karşı koymakta zayıf kalırsa işte o zaman savaşı kaybetme riskimiz de var. Umarım ki onlar üzerlerine düşeni hakkıyla yaparlar.

– İnşallah Bey'im, dedi Konur Alp.

Abdurrahman Gazi ise Orhan Gazi'ye bakıyor ve onun savaş taktiğini nasıl da ince bir planla yaptığını düşünüyordu. “Bey’ine güvenen bu

ordu zafere ulaşmalı hem de hangi şartta olursa olsun.” diye iç geçiriyordu.

Orhan Gazi komutanlarına son kez şunları söyledi:

– Atam, babam Osman Gazi’nin bıraktığı bu beyliği artık devlet hâline dönüştürmek bizim elimizde. Bunun için de çarpışmak, zafer kazanmak durumundayız. İyi biliniz ki bizimki kuru bir cihangirlik kavgası değil. Adalet için, beyliğimiz için ve âleme nizam vermek için savaş meydanlarındayız. Hem ticarete hem de denizlerde kuvvetli olmalıyız. İlimde, irfanda da önde olmalıyız. Aksi hâlde bu kadar çok düşmanımızın olduğu şu topraklarda tutunabilmemiz çok zordur. Allah bizi utandırmasın ve korusun.

Komutanları gök gibi gürledi:

– Âmin!

Orhan Gazi o gece sabaha dek dua etti. Zafer kazanmak için Allah’a yakardı. Kılıcını, gürzünü, kalkanını, kargısını, okunu ve yayını kontrol etti. Sabah erkenden ordusunun başına geçti. Askerine kısa bir konuşma yaptı:

– Burada ya beyliğimiz ya da devletimiz olacak. Yenersek büyük devlet olma yolunda emin adımlar atabiliriz. Bu yüzden yarınlar için, torunlarımız için savaşağız. Bizler seferle görevliyiz. Zafer de Allah’a ve zafere inananların, bu inançla vuruşanların olacak. Bunu böyle belleyiniz. Bileğiniz kavi, yüreğiniz pek olsun. Zafer her daim bizim olsun. Ya Allah!

Onun bu kısa ve özlü konuşması herkesi heyecanlandırmıştı. Koskoca düzlükte askerler hançeresi yırtılıncaya dek bağırıyordu:

- Zafer bizim olsun!
- Devlet olacağız.
- Torunlarımız için!
- Yarınlarımız için!
- Bizans ordusunu yeneceğız.
- Bu topraklarda bizler var olacağız!
- Devletimiz için beyliğimiz için.
- Dünyaya nizam vermek için!
- Allah Allah illallah!
- Üçler, yediler, kırklar aşkına.

O sırada meydanda Bizans ordusu görüldü. Bunun üzerine Orhan Gazi kılıcını kınından çekip ileri doğru uzattı:

- Hücuuuuum! Allah yardımcımız olsun!
- Amin.
- Hücum!
- Komayın!
- Elaman diyene vurmayın!

– Kendinizi kollayın.

Orhan Gazi'nin komutan ve askerleri atlarını savaş meydanına fırtına gibi sürdüler. Âdeta zemin sallanıyor, toprak titriyordu. Savaşçıların haykırıışlarına atların kişnemeleri karışuyordu. Çok geçmeden iki ordu birbirine girdi. Kılıç ve kalkan sesleri yankılanuyordu. Bir süre çarpışan askerler sonra Orhan Gazi'nin emriyle geri çekilmeye başladı. Bunun üzerine Bizans ordusu onları takip etmeye başladı. Ümitlenmişlerdi. İşte Osmanlı Beyliğı'nin askerleri kaçıyordu. Üstün ordularından korkarak kaçıyorlardı. Bu onlara şevk verdi.

– Kaçıyorlar!

– Karşımızda dayanamayacaklarını anladılar.

– Bunlar savaş meydanından çabuk kaçtılar.

– Takip edelim!

– Haydi, şunlara unutamayacakları bir ders verelim.

– Onları topraklarımızdan atalım!

Bizans ordusu kaçtığını düşündüğü Osmanlı Beyliğı askerlerini takip ediyordu. Ancak kaçan ordu yanlara doğru açılmaya başladı. Sonra kanatlar iyice açılıp bir tepeye yaklaşınca hemen kenara çekildiler. Tepede konuşlanan yaya ve okçu birlikleri Bizans ordusunu karşıladı. Ardından hilalin açılan uçları kapanmaya başladı. Bizans ordusu çembere alındı. İşte o zaman hataya düştüklerini anladılar ama çok geç kalmışlardı. Üstelik kıyıya dek hafif çektirilerle yaklaşan Karamürsel, gemilere kurduğı mancınık sistemi ile Bizans ordusu üzerine taş yağdırıyordu. Bu durumu gören Orhan Gazi memnuniyetini dile getirdi:

– Yaşa Karamürsel Reis'im!

– Şimdi bu ordunun elimizden kurtulmasının imkânı yoktur.

– Hazırladığımız tuzağı düştüler. Vurun yiğitlerim.

Bizans ordusu Palekonan'da ağır bir yenilgi aldı. O gün sekiz bin mevcutlu Bizans ordusunu iki bin mevcutlu Osmanlı askeri yendi. İmparator III. Androkinos, geceden yararlanıp savaş meydanından zorlukla kaçtı. Geride pek çok ölü ve yaralı bıraktı.

Sırada İznik vardı.

Orhan Gazi İznik'e yöneldi. Şehri kuşattı. Ancak Bursa'ya dönmesi gerektiği için de orada birlik bırakıp geri döndü.

Bu arada Orhan Gazi'yi üzen iki olay meydana geldi. Silah arkadaşları, komutanları, iyice yaşlanan Akça Koca ve Konur Alp ardı ardına vefat etti.

İZNİK'İN FETHİ

Palekonan savaşını kazanan Orhan Gazi artık İznik'e İstanbul'dan bir yardım gelemeyeceğini bildiği için derhâl harekete geçti. İznik'te bıraktığı askerî birlikleri kuvvetlendirdi ve kuşatmayı güçlendirdi. En kısa sürede şehrin ele geçirilmesini istiyordu. Ama İznik şehri de dayanmaya çalışıyordu. İznik Tekfuru, İstanbul'dan yardım geleceği inancındaydı. Ama Palekonan savaşında ordunun yenildiğini duyunca bütün ümidi kırıldı. Şimdi kara kara ne yapacağını düşünüyordu. Kuşatmaya daha fazla direnemezlerdi. Şehrin ileri gelenlerini, komutanlarını topladı, onlarla fikir alışverişinde bulundu:

– Biliyorsunuz Orhan Gazi ordusuyla şehrimize dayandı. İmparatorumuz da yenildi. Artık bize yardım gelemez. Daha fazla dayanamayız, şimdi ne yapalım? Teslim mi olalım?

- Asla, Osmanoğlu acımasızdır, halkımızı katleder.
- Dinimizi yasaklar.
- O zaman ne yaparız?

Tekfur bu sözlere şaşırdı:

- Ben Orhan Gazi'nin dine karışacağını sanmam, dedi.
- Ya karışırsa? Burada vuruşarak ölelim, teslim olmayalım.

O sırada yaşlı biri söze karıştı:

– Düşünceleriniz çok yanlış. Ben Ertuğrul Gazi'den berisini iyi bilirim. Onlar dine karışmazlar. Zulüm de etmezler. Adaletle davranmaya çalışırlar. En iyisi teslim olmak, bakın o zaman nasıl bir yönetim göreceksiniz? Hem gün geçtikçe kuvvetlenecekler. İznik artık dayanamaz. Savaşmaktansa teslim olmak daha doğrudur. Halkımızı ancak böyle kurtarabiliriz.

Bu sözler üzerine İznik Tekfuru'nun aklı karıştı. Ne yapacağını ve nasıl karar vereceğini kestiremiyordu ama yapacak bir şey de yoktu. Kısa bir süre düşündü. Sonra ayağa kalktı.

Konuşmaya başladı:

– Kararımı verdim. Teslim oluyoruz. Kuşatmaya daha fazla dayanamayız. Onlara karşı koyup halkımı kırdıramam. Osmanoglu'nun adaletine sığınacağız. Umarım pişman olmayız.

Bu karara bazı komutanları memnun olmadı.

– Orhan Gazi şimdi hepimizi şehir meydanında asar.

– Bizi affetmez.

– Din değiştirmeye, bizi Müslüman olmaya zorlar.

– Yanlış karar verdiniz.

– Hayır, yanlış karar verilmedi. Bu şartlarda en doğru karar budur. Orhan Gazi bütün şehir halkını affeder ve kılımıza bile dokunmaz, dedi gene yaşlı adam.

– Göreceğiz.

İznik Tekfuru kararını vermişti. Ertesi sabah kalenin anahtarını Orhan Gazi'ye teslim edecekti. Üzüntüyle,

– Bu gece sabaha kadar ibadet edin. Yarın ne olur bilemeyiz, dedi.

Sıkıntıyla sabahı beklemeye başladı.

Gün ağarırken İznik Tekfuru kalenin kapısını açtırdı. İleride bekleyen Orhan Gazi'ye doğru yürüdü. Elinde beyaz bayrak vardı. Orhan Gazi'nin yanına varınca selam verdi. Sonra şöyle dedi:

– Kuşatmayı sona erdirmenizi rica ediyorum. Ancak halkıma zulüm etmeyiniz. Şehirden gitmek isteyenlere de müsaade ediniz. Sizin adaletli olduğunuzu işitirdim. Bu yüzden de kalenin anahtarını teslim ederken adalet isterim.

Orhan Gazi bu sözleri işitince açıkçası şaşırdı. Yanında bulunan oğulları Murat’a, Süleyman Paşa’ya ve komutanı Abdurrahman Gazi’ye gülümsedi.

Sonra Tekfur’a dönüp ona şöyle dedi:

– Atam Ertuğrul Gazi’den beri bu topraklarda kime zulüm yaptığımız görülmüş, işitilmiş? Bu endişenizin boş olduğunu hatırlatırım. Ben Orhan Gazi, şöyle derim ve sözüm emirdir ve de kanundur: Asla halkınıza kötü davranılmayacak. İsteyen mallarını alarak şehirden gidecek. Kalanlar dinlerini özgürce yaşayacak. Onlara bu konuda asla baskı yapılmayacak. Ancak sizden vergi isterim. Bu da benim hakkım.

– Peki o zaman, buyurun kalenin anahtarını.

Orhan Gazi anahtarı alıp Süleyman Paşa’ya uzattı. Atını yavaşça sürdü. Kale kapısına doğru ilerledi. Kendini endişeyle bekleyen halkın arasından geçti. Şehir meydanından durup Tekfur’a söylediklerini bu kez de halka tekrarladı. Bunun üzerine şehir halkının endişeleri dağıldı.

Orhan Gazi’nin teminatına rağmen şehri terk etmek isteyenler de oldu. Bunlar evlerini sattılar. Eşyalarını ve mallarını alarak şehirden ayrıldılar. Gidenlere dokunulmadı hatta yolda güvenlikleri dahi sağlandı. Çapulcuların, hırsızların saldırılarından korundular. Bu şehirde kalanları memnun etti. Endişeleri bir kez daha dağıldı.

Kalanlar ise sadece vergi vermeleri şartıyla her bakımdan özgür olacaklardı. İstedikleri gibi davranabileceklerdi ama kanunlara da uyacaklardı. Hatta bazıları kendiliğinden İslam dinini seçti. Bunlardan vergi alınmadı.

Orhan Gazi şehrin büyük surlarını inceleyip neler yapacağını düşünüyordu. İznik’in en büyük kilisesinin önünde durdu. Mimarisini bir süre inceledi. Ardından yanındakilere,

– Kilisenin mimarisine dokunmadan camiye çevirelim. En kısa sürede camiler inşa edelim, diye ferman eyledi.

Bir süre sonra da kilise camiye çevrilerek ibadete açıldı. Orhan Gazi ordusuyla birlikte burada cuma namazı kıldı.

O sırada Süleyman Paşa, babasına,

– Buraya medrese gerek. İzniniz olursa medreseyi ben yaptırmak isterim, dedi.

– Elbette oğlum, ilim irfan önemli. Medreseler de ilim yuvaları. Dediğin gibi olsun.

İznik’in yerli halkı kendi aralarında konuşurken hayıflanıyordu:

– Osmanlı Beyliği’ni ne kadar yanlış anlatmışlar bize.

– Bizi ibadetlerimizde özgür bıraktılar.

– Diğer kiliselere dokunmadılar.

– Kimseyi din değiştirmeye zorlamadılar.

– Müslüman olanlardan vergiyi de kaldırdılar.

– Bizans İmparatoru ise ağır vergilerle bizi fakirleştirdi.

– Ticaretimizi rahat yapıyoruz.

– Ne olurdu eskiden beri bunlar bizi yönetseydi.

– Keşke, ah keşke!

Daha sonra asıl şaşılacak bir olay meydana geldi. Orhan Gazi yine bir gün beraberindekilerle şehir içinde gezintiye çıkmıştı. İleride yolunun kenarında duran Bizans kadınları dikkatini çekti. Onlara doğru gitti. Onların üzgün olduklarını görünce sordu:

– Neden burada toplandınız, bir şey mi oldu?

– Sizi bekleriz.

– Neden?

O sırada yaşlı bir kadın açıklama yapmak için bir iki adım öne çıktı ve saygıyla konuştu:

– Bu kadınların kocaları savaşlarda öldü. Kimsesiz kaldılar. Sizden yardım istiyorlar.

Orhan Gazi bunun üzerine biraz düşündü:

– O zaman isteyen kadınlar benim gazilerimle gönül rızasıyla evlenebilir. Evlenmek istemeyen zorlanmayacak. İznik'teki boşalan evler de bu yeni evlenenlere verilsin. Eksikleri tarafımdan karşılansın.

Bu sözler üzerine kadınlardan çoğu ordudaki gazilerle evlendi.

Orhan Gazi bir süreliğine bu şehri, yönetim merkezi yapacağını duyurdu. Hemen imar faaliyetlerine başlandı. Eşi Nilüfer Hatun imaret yaptırdı. Oğlu Süleyman Paşa da kendi adıyla medrese inşa ettirdi. Medresenin başına ünlü âlim Davud-ı Kayseri getirildi. Kısa sürede çeşmeler, hanlar, hamamlar, kervansaraylar yapılarak İznik şehri büyük bir merkez hâline dönüştürüldü. Ticaret bakımından da önemli bir merkez oldu.

1331 yılında Süleyman Paşa kendine bağlı birlikleri ile Taraklı ve Göynük'ü fethetti. Ardından da 1333 yılında Gemlik fethedildi. 1336 yılında ise Kirmasti, Mahiliç, Uluabad fethedildi. Akıncılar Armutlu ve Anahor taraflarına yöneldiler. Bu iki kasaba da Orhan Gazi'nin birlikleri tarafından ele geçirildi. Artık kuşatma hâlindeki İzmit dışında bütün Marmara hâkimiyet altına alınmıştı.

Çok geçmeden Edremit de Osmanlı Beyliğine katıldı.

İZMİT'İN FETHİ

Orhan Gazi, Marmara'da alınamayan tek yer olan İzmit'in fethini planlıyordu.

İzmit'i bir üs gibi kullanan Bizans donanması kıyılardaki kasaba ve şehirlere saldırıyordu. Bu duruma bir son vermeliydi. Mademki yapılan anlaşmaya uyulmuyordu o da kesin olarak bir harekâta girişebilirdi. Nasıl olsa artık İznik'ten

de yardım gelemeydi. Orhan Gazi, İzmit'i ele geçirmek için hazırlanmaya başladı. Aklına babasının sözleri geliyordu:

“İzmit'i al ama yakıp yıkma. Bu şehri viran etme.”

Benzer sözleri silah arkadaşı Akça Koca da söylemişti:

“Bey'im bu şehir önemli. Yıkma, fethet ama zarar verme.”

Bu sözler aklındaydı.

– Şehri yakıp yıkmadan ele geçirmeliyim. Hazırlıklarımı buna göre yapmalıyım, ancak şimdi bu planımı kimse öğrenmemeli ve İmparator'un kulağına gitmemeli.

Bir gün komutanları Kara Ali ve Aykut Alp'i çağırttı. İki cengâver huzuruna gelince,

– Yiğitlerim beni şimdi iyi dinleyin, dedi.

– Dinleriz Bey'im. Buyurun.

– İşitirim ki Koyunhisar Kalesi'ndeki Tekfur acımasız biriymiş. Ahalimize saldırırmış. Ticaret kervanlarını basarmış. Oralarda güvenlik kalmamış. Birliklerinizle bu kaleyi fethediniz. Tekfur'a da acımayınız. Hem bilirsiniz ki bu kefare, İzmit'teki Tekfur Balakonya'nın kardeşidir. Çıbanbaşını ortadan kaldırmak gerekir ki ahali rahat bir soluk alsın. Güvenlik sağlansın. Bu kendini bilmez haddini aşan Tekfur bozuntusu bizi de tehdit ediyormuş. “Ben onlara günlerini göstereceğim. Gelsinler benim kalemi ele geçirsinler.” diye bize meydan okurmuş. Halk da onun bu iddialarına inanır ve korkarmış. Gereği tez yapıla. Ondan sonra yolumuz İzmit'e doğru daha da kısalacak.

– Bey'im siz nasıl isterseniz, ferman başımız üstüne.

– Allah yardımcınız olsun.

– Amin.

Kara Ali ve Yakut Alp birliklerinin başına döndü. Kısa sürede hazırlıklarını tamamlayıp ilerlemeye başladılar.

Bu arada kalenin Tekfur'u ise tehditlerine devam ediyordu:

– Osmanoğlu obalarını yakıp yıkın. Onlara korku salın. Bu topraklardan

gitmelerini sağlayın. Kalemiz sağlam, burasını asla ele geçiremezler. Hem başımız sıkışırda İzmit'teki ağabeyim de bize yardıma gelir.

Henüz konuşmasını bitirmişti ki kapıda beliren bir haberci yanına sokuldu ve kendisine şöyle dedi:

– Tekfur'um, Orhan Gazi'nin ordusu kalemize doğru ilerlemekte. Kuvvetleri yolda. Sabaha karşı burada olurlar.

Tekfur bu sözleri duyunca şaşırdı. Ne diyeceğini bilmedi. Deminki hâlimden eser kalmadı:

– Buraya mı geliyorlar! Ama nasıl olur? Derhâl hazırlanalım. Bütün askerler kalede savunma düzenine geçsin. Kapılar sıkıca kapatılsın. Gelenleri durdurmamız lazım. Haydi hiç vakit kaybetmeyin, sallanmayın.

Kendisi de zırhını giymek için yan odaya geçti. Silahlarını kuşandı ve surlara çıkarak beklemeye başladı:

– Gelin bakalım, gelin de görün. Bu kaleyi asla ele geçiremeyeceksiniz. Ağabeyime haber ulaştırayım. Bize yardımcı kuvvet göndersin.

Her yana korku salan Tekfur şimdi korkuyordu. Bugünü hiç düşünmemişti. Ne yapacağını bilemiyordu. Endişe içinde sabahı zor etti. Gün ışıırken Kara Ali ve Aykut Alp komutasındaki birlikler belirdi. Kaleyi sardılar. İlk önce teslim olması için Tekfur'a elçi gönderildi. Hayatının bağışlanacağı söylendi ama Tekfur asla teslim olmayacağını ancak ölünün teslim alınacağını söyleyince savaşa başladılar.

Orhan Gazi'nin yiğitleri, kuleleri ve merdivenleri surlara yaklaştırıyordu. Bir grup da kale kapısını zorluyordu. Kale etrafındaki okçular surlardaki askerlere ok yağdırıyordu. Uzak mesafeden isabetli atışlar yapıyorlardı. Bu durum, Tekfur'u oldukça etkilemişti:

- Bunlar nasıl ok kullanıyor! Bunca mesafeden bizi nasıl vurabiliyor?
- Efendim başımızı dahi kaldıramıyoruz.
- Surlara tırmanmamalılar. Kızgın yağları dökün.
- Ama kendimizi gösterince vuruyorlar. Bu sebeple saklanmak zorunda

kalıyoruz.

- Ben anlamam. Siz de ateşli oklarınızı kullanın.
- Efendim bizim okların menzilleri onlara yetişmiyor, kısa kalıyor.
- Ne demek yetişmiyor! Onların okları bize nasıl yetişiyor? Bunlar nasıl okçu?
- Yaylarından herhâlde.
- Hay aksi şeytan şimdi ne yapacağız?
- Yaklaşmalarını bekleyeceğiz. Kapı önündekilere ok atabiliyoruz, tabi başımızı kaldırabilirsek. Bize soluk dahi aldırıyorlar.
- Kahretsin!
- Kalenin etrafını saran okçular surlardakilere

isabetli ok atışlarıyla nefes aldırmıyordu. Böylece kulelerdeki ve merdivenlerdeki arkadaşlarını koruyorlardı. Kuleden surlara tırmananlar oldu. Kapı da ha kırıldı ha kırılacaktı. Komutanlar endişe içinde Tekfur'a bağıyordu:

– Efendim surlara girdiler. Kapıyı da zorluyorlar!

Surların dibinde saklanmakta olan Tekfur bunun üzerine kendini göstermek zorunda kaldı. Başını uzatıp aşağıya bakacaktı ama Aykut Alp'in attığı ok boynuna saplanınca orada can verdi.

Tekfur'un ölmesi üzerine komutanları iyice ümitsizliğe kapıldı. Zaten surlarda gitgide çoğalan Orhan Gazi'nin askerleri kaleyi ele geçirmek üzereydi. O sırada

kapı da açıldı. Savaşçılar büyük bir hızla içeri girdiler. Kendilerinden geçmiş hâlde haykırarak ilerliyorlardı:

- Vurun yiğitler!
- Davranın, acele edin!
- Teslim olana vurmayın.
- Sivillere dokunmayın!
- Arkadaşlarımıza yardım edelim!
- Kaleyı ele geçirelim.
- Beyimize bir müjde daha verelim!

Kale ele geçirildi. Hemen güvenlik sağlandı. Bu mutlu haber Tekfur'un ölüm haberi ile birlikte Orhan Gazi'ye ulaştırıldı.

İzmit Tekfuru Balakonya, kardeşine yardım gönderememişti. Canı sıkkındı. Artık Orhan Gazi'nin kendi üzerine geleceğini iyi biliyordu.

1337 yılında İzmit kuşatıldı. Tekfur Balakonya, kardeşinin akıbetine uğramamak için hiç direnmeden şehrin kapılarını ardına dek açtırdı. Orhan Gazi'nin askerleri şehre girdiler ve İzmit ele geçirilmiş oldu. Hem böylece babasının ve silah arkadaşının vasiyeti de yerine gelmiş, İzmit şehri yakılıp yıkılmadan fethedilmişti. Buraya çok önem veren Orhan Gazi derhâl imar faaliyetlerine girişti.

GEYİKLİ BABA

Orhan Gazi fethettiği yerlerde derhâl imar faaliyetlerine başladılar. O yöreyi zenginleştirmek ve kalkındırmak için her şeyi yaptı. Ayrıca dervişlere, velilere

de saygı gösterirdi. Velilerin önemini iyi bildiğinden onların dualarını almak için gayret ederdi. Çok önceden fethedilecek yerlere gelen bu din adamları halka örnek olur, yardımda bulunurlardı. Böylece gönül kazanırlar, halkla iletişim kurarlardı. Pek çok kişi de kendiliğinden Müslümanlığı seçerdi.

Orhan Gazi, Bursa'da, devletin yönetim merkezindeyken sık sık bir isim duyardı: Geyikli Baba. Bu veli Keşiş Dağı'nın eteklerinde yaşar, şehre hiç inmezdi. Geyiklerle arkadaş olduğu, bir geyik tarafından çekilen arabayla dolaştığı da rivayet edilirdi. Orhan Gazi, Turgut Alp'e bir gün sordu:

– Adını sıkça duyduğum bu veli kimdir, nasıl biridir, anlat bana.

Turgut Alp:

– Dağın eteklerinde yaşayan mübarek bir kişidir. Kurtlarla, geyiklerle söyleşirmiş. Kimlerdendir bilmeyiz. Herkes adını hürmetle anar, saygı duyar, diye Orhan Gazi'yi cevapladı.

– Biz de saygımızı gösterelim, dedi genç sultan. Gelsin, tanış olalım, hürmet edelim, elini öpelim.

Bu istek üzerine Geyikli Baba'ya haber salındı:

– Orhan Gazi Beyimiz sizi görmek, sizinle tanışıp elinizi öpmek ister.

Bunun üzerine Geyikli Baba:

– Hacı İlyas talebesiyim. Bu kadarını bilsin yeter. Ben oraya gelmem. Sakın Orhan'ım da buralara geleyim demesin, diye haber gönderdi.

Haber Orhan Gazi'ye ulaştırıldı:

– Niçin şehre gelmez? Neden tanışmak istemez? Üstelik bizim gitmemize de müsaade etmez. Bu nasıl iş, diye sordu.

Haberi getiren ulak:

– Bey'im velilerin hâli farklıdır. Onlar herkesi izler. Eminim ki siz de gözetlenmektesiniz, belki vakti gelince gelir, size dua eder.

– İnşallah.

Günler geçip gitti ama Geyikli Baba ne göründü ne de bir haber yolladı. Bu duruma Orhan Gazi çok üzüldü.

– Acaba bir kusur mu işledik ki bizimle görüşmek istemez? Bu ayrılık neden? Hem merak ederim hem de üzülürüm. Ne oldu, ne ola ki? Niçin bize dua etmez?

Bir gün kendisine haber verdiler:

– Dervişin biri omzunda koca çınar ağacı ile geldi. Sarayın bahçesine bu çınarı dikmek için çukur açmaya başladı. Kimsin diye sorduk, söylemedi. “Orhan’ım için geldim.” dedi başka bir şey demedi, deyince Orhan Gazi gelenin Geyikli Baba olduğunu anladı.

Hemen bahçeye çıktı. Bir de baktı ki çınar yerine dikilmiş bile.

Karşısında Bey’i gören Geyikli Baba:

– Bu bizim uğurumuzdur Bey’im. Bu durdukça biz dervişlerin duası size ulaşır hiç merak etme, dedi ve oradan hemen ayrılmak istedi.

Keşiş Dağı’na gitmek için yola çıktı. Orhan Gazi de onunla konuşmak için peşine düştü. Epey yol yürüdü sonra onu dağın eteğinde buldu:

– Velilere yardım gerek. Siz dua ettiniz, ben bunu karşılıksız mı bırakayım? İstersen İnegöl ve civarını sana vereyim?

– Mülk Allah’ındır. Velilerin mülkle ne işi olsun. Allah, mülkünü senin gibi hanlara ısmarladı. Sen de onu ehline ver ki kullar birbiriyle yardımlaşsın, işlerini görsün.

– Arkadaşlarınız için bari bir şey kabul edin, beni böyle mahcup etmeyin.

– Dedim ya malla mülkle işimiz olmaz ama hatırın için şu tepeliklerden berisi dervişlerin avlusu olsun. Bu kadarı kâfi.

– Ama burası çok küçük.

– Eh gönlü geniş olana her yer geniş. Küçük olan bizim için büyür, genişler.

– Peki, sizin dediğiniz olsun, burası velilerin avlusu sayılsın. Böyle bilinsin ve kollansın.

Orhan Gazi daha sonra sözü edilen yere bir mescid yaptırdı. Geyikli Baba ölünce de mezarının üzerine kubbe yaptırdı. O günden sonra orası hep Geyikli Baba mevkii diye anılır oldu.

Geyikli Baba’nın diktiği çınarla da Osmanlı Beyliği büyümüş ve âdeta o

ınarla  zdeşleşmişti.

KARESİ BEYLİĞİ

İzmit'in fethiyle Kocaeli yarımadasının tamamı Osmanlı Beyliği'nin eline geçti. Daha sonra da Hereke, Yalova, Armutlu fethedildi. Böylece beyliğin sınırları Marmara kıyılarına dek dayandı. Bizans İmparatorluğu'nun Anadolu topraklarında sadece Şile ile bağlantısı kaldı.

Orhan Gazi iç karışıklık yaşayan Karesi Beyliği'ndeki gelişmeleri dikkatle izliyordu. Karesi Beyi vefat etmişti. Babasının yerine geçen Demirhan'a karşı çıkan Dursun Bey Orhan Gazi'ye sığınmak istiyordu. Çünkü ağabeyinin kendisini öldürmesinden korkuyordu. Bu yüzden haber yolladı:

Size sığınmak ve sizin yanınızda ağabeyime karşı savaşmak isterim. Kaldı ki ağabeyimin yerine geçmem için bana yardım ederseniz size ömür boyu sadık kalırım. Beni bu zor günlerde yalnız bırakmayın.

Bu haberi alan Orhan Gazi karışıklıktan faydalanmak istedi. Hemen Dursun Bey'e haber yollayarak kendisine yardım edeceğini bildirdi. Kısa bir süre sonra sefer hazırlıklarına başlandı. Ordunun hazır olmasından sonra Karesi üzerine sefere çıkıldı. Osmanlı ordusunun bu sefere çıkamayacağını düşünen Demirhan Bey, kardeşi Dursun Bey ile birlikte Orhan Gazi'nin ilerlediğini haber alınca ne yapacağını bilemedi. Bu kadar büyük bir ordu ile baş etmesi imkânsızdı. Teslim olmaya kalksa hayatının tehlikeye gireceğini düşünerek beylik tahtından ayrılıp Bergama taraflarına doğru kaçtı.

Orhan Gazi, Karesi'yi fethettikten sonra Bergama'ya geldi. Bu arada büyük bir tepe üzerine kurulu kasabayı kuşattı. Demirhan Bey'in teslimini istedi,

olumsuz cevap alınca savaş başladı.

Orhan Gazi'nin birlikleri kaleye saldırdığında onlarla birlikte olan Dursun Bey de çarpışıyordu. Beylik makamına oturacağını düşünüyordu. Bu yüzden kendine bağlı askerlerle gözü pek şekilde kalenin etrafında çarpışıyordu.

– Dayanın yiğitlerim, ağabeyim Demirhan yenilecektir. Bu orduya karşı koyamaz. Ya teslim olacak ya da yine kaçacak. Beylik Orhan Gazi'nin yardımıyla bize geçecek. Dayanın, diyordu.

Ancak çarpışmanın en şiddetli anlarından birinde Dursun Bey'e bir ok isabet etti. Yere yıkıldı. Onu hemen savaş meydanından geriye, sıhhiye çadırına götürdüler. Yapılan tedaviler fayda etmedi, Dursun Bey Bergama'da vefat etti. Bu durum onun tarafını tutan askerlerde büyük bir üzüntüye sebep oldu.

İnatla savaşmaya devam eden Demirhan'a Orhan Gazi haber yolladı:

– Kardeşin Dursun Bey öldürüldü. Sen de daha fazla kanın dökülmesini istemiyorsan teslim ol, ben de senin canını bağışlayayım.

Bu haberi alan Demirhan Bey, teslim olma kararını verdi. Böylece Bergama Kalesi düştü. Orhan Gazi babasının bıraktığı beyliği, devlete dönüştürmek üzereydi. Bu konuda elinden geleni yapıyordu. Kısa süre sonra Demirhan yanında olduğu hâlde Bursa'ya geldi. Demirhan Bey gözetim altında tutularak hayatı bağışlandı. Böylece önemli beyliklerden biri olan Karesi Beyliği de Osmanlı Beyliği'ne katılmış oldu.

Bu savaştan sonra Orhan Gazi'de daha batıya gitmek düşüncesi ağır bastı. O şimdi Marmara Denizi'nin ötesine geçmek, Rumeli'ye adım atmak istiyordu. Batıya doğru ilerleyip topraklarını büyütmek amacındaydı. Orada Bizans'ın zayıf yönetimini fırsat biliyordu. Bu yüzden de zaman zaman oğulları Murat ve Süleyman ile konuşarak onlara yeni hedefler gösteriyordu:

– Bizler Karesi'yi, Manyas'ı, Edincik'i, Kapıdağı ve çevresini ele geçirdik. Ancak durmak yok. Durum bizler için elverişli. Marmara'nın kıyılarına dayandık. İyi biliyorum ki Bizans zayıf. Buralardaki yerlerini koruyamaz. Bunu fırsat bilip Rumeli tarafına akınlar düzenlememiz gerekir. Sen Süleyman oğlum,

bundan sonra sürekli Kapıdağı Yarımadası'na ve daha batıya gitmen gerekli. Araştır ve keşiflerde bulun. Rumeli'ye nereden, nasıl geçilir, onu tespit et ve sonra yine görüşelim. Karabiga, Lapseki, Çardak kasabalarına doğru ilerle. Buralarda üslen ve karşı kıyılarda neler olup bitiyor, öğrenmeye bak. Belki bir fırsat çıkar da Rumeli'ye geçeriz. O topraklarda daha kolay ilerleyeceğimizi düşünüyorum.

– Siz nasıl isterseniz baba. Ferman sizindir. Bizler gerekeni yaparız.

– Haydi bakalım şimdi iş başına. Devletimizi daha da büyütmek için çok işimiz var. Durmak yok, yorulmak yok.

– İnşallah Rumeli'ye de geçeriz.

– İnşallah, dedi oğlu Murat...

BİZANS SINIRINDA

Bizans İmparatorluğu'nda taht kavgaları iyice artmıştı. Tahtta gözü olan VI. Yuannis Kantuzen tahta geçmek istiyordu. Ancak mücadele edecek askeri pek azdı. Orhan Gazi'nin desteğini almak istiyordu. Orhan Gazi'nin Rumeli topraklarıyla ilgili düşüncelerini az çok bildiği için kararsızdı.

“Bu Türkmen'den yardım isterim ama daha sonra o bu topraklara ne yapıp ne edip yerleşirse bir daha onu atamayız. İyi düşünmem lazım. Yardımı olmadan da taht mücadelesinde başarılı olmam mümkün değil. Ne yapsam acaba?”

Bir yol bulmalıydı. Ne yaptıysa ne ettiyse kendisine yardım edecek başka güç, kudret sahibi bulamayınca çaresiz kalarak Orhan Gazi'ye haber yolladı:

Tahtı ele geçirme mücadelesinde bana yardım edersen ben de sana yardım ederim. İki devlet birbirini destekler. Güç birliği yaparız. Bunun için iş birliğine hazırım.

Orhan Gazi yardım çağrısını alınca açığçası şaşırmadan edemedi. Yoksa

beklediği fırsat ayağına mı gelmişti? Eğer başarılı olursa Rumeli topraklarında ilerlemek mümkün olurdu. En azından buralarda ne var ne yok öğrenirdi. Ona göre de hareket ederdi. Bir süre daha düşündükten sonra VI. Yuannis Kantuzen'in teklifini kabul etti. Bunun üzerine o da kızıyla Orhan Gazi'yi evlendirmek istediğini bildirdi. Böylece kurduğu akrabalık bağlarını kullanarak Osmanlı Devleti'nin desteğini garanti altına almak istiyordu.

Çok geçmeden beş bin yiğit gemilerle Rumeli topraklarına geçip Kantuzen'e yardıma gitti. Yiğitlerin desteği ile rakiplerine üstünlük sağlayan VI. Yuannis Kantuzen tahtı ele geçirdi. Bizans'a yardıma giden Osmanlı askerleri ise gittiği yerlerde keşif faaliyetinde bulundular. Nerede ne var öğrendiler. Bütün öğrendiklerini haritaya geçirip Bursa'ya yolladılar. Orhan Gazi edinilen bilgilerin ne derece önemli olduğunu iyi biliyordu. Bilgiler ileride çok işine yarayacaktı.

Devleti büyütmek için donanmayla Rumeli'ye geçiş şarttı. Donanmayı büyütmek üzere tersaneler kurdurdu. Denizde hâlâ Bizans'ın üstünlüğü vardı. Onlarla baş edebilmesi için donanmanın kuvvetlenmesi gerekiyordu. Karamürsel Reis'in temelini attığı donanma için elinden geleni yapmaya başladı. Oğlu Süleyman Paşa da Kapıdağı Yarımadası'ndan batıya doğru akınlarına devam ediyordu.

Tahta geçen VI. Yuannis Kantuzen 1347 yılında Orhan Gazi'yi Üsküdar'a davet etti. Orada onu üç gün misafir etti. Yaptıklarından dolayı teşekkür etti. Üsküdar bölgesi Osmanlı Devleti'ne ait olacaktı. Üsküdar'dan ileri geçilmeyecek ve her iki devlet de güç birliği yapmaya devam edecekti. Ancak VI. Yuannis Kantuzen Orhan Gazi'nin Üsküdar'dan ayrılması üzerine derhâl Papa'ya başvurarak Akdeniz, Ege, İstanbul, Karadeniz'de koloni kurmak isteyen Venediklileri destekledi. Orhan Gazi kayınpederinin bu yaptıklarına pek anlam veremedi. Şaşkınlık içindeydi:

“Hani güç birliği yapacaktık? O Cenevizlileri değil de Venediklileri destekliyor neden acaba?.. Ama ben ne olursa olsun Cenevizlileri destekleyeceğim. Yoksa tahtı ele geçirip yönetime hâkim olan kayınpederim bana karşı bir oyun peşinde

mi? Dikkatli olmalıyım. Bizans'ın yöneticilerine güven olmaz. Tedbirli davranmakta fayda var.”

Denizlerde Venedik-Ceneviz kavgası sürerken Orhan Gazi, olan biteni anlamaya çalışıyordu.

Bulgarlar ve Sırlar VI. Yuannis Kantuzen'e karşı harekete geçti. Onu tahttan indirmek ve kendi destekledikleri adayı yönetime getirmek düşüncesindeydiler. Bunun üzerine telaşa kapılan Kantuzen, Papa'dan yardım isteyemedi. Yine çaresizce Orhan Gazi'ye haberci yolladı:

“Beni tahttan indirmek için Bulgarlar ve Sırlar harekete geçti. Senin yardımına ihtiyacım var. Onları İstanbul'a gelmeden durdurmazsam tahtım tehlikeye girer. Sen de düşman bir devlet ile sınır hâlinde olursun. Seni hiç rahat bırakmazlar. Mümkün olduğunca acele yardım göndermeni rica ediyorum. Bu teklifi aramızdaki akrabalık bağına dayanarak ifade ediyorum. Bu hizmetinize karşılık Gelibolu'da size bir kale vereceğimi de iletiyorum.”

Orhan Gazi bu teklif üzerine ne yapacağını düşündü. Yardıma gitse miydi? Rumeli toprak-

larında ilerlemenin yolu o bölgeyi yakından tanımaktı. Üstelik şu an için Bizans yönetiminde bir düşman yönetici istemiyordu... Ayrıca Rumeli’de kalesi de olacaktı.

Oğlu Süleyman Paşa’yı çağırarak on bin kişilik ordu ile onun Bizans İmparatoru’na yardıma gitmesini istedi. Savaştan sonra Gelibolu ve civarını elinde tutmasını, verilen kaleyi iyi korumasını öğütledi.

Süleyman Paşa donanmanın yardımıyla ordusunu karşıya geçirdi. İstanbul’un dışına hareket ederek Dimetoka’da Bizans ordusuyla birlikte Bulgarları ve Sırları bozguna uğrattı. Kantuzen’in tahtı kurtulmuştu. Süleyman Paşa

Anadolu'ya dönerken kendilerine verilen kalede bir miktar asker bıraktı. Gelibolu ve civarını iyi gözlemledi. Artık buralarını avucunun içi gibi iyi biliyordu. Yaptığı haritaları dönüşte babasına verdi. Orhan Gazi de Rumeli'ye geçmenin vakti geldiğine inanıyordu.

– Pek yakında, Rumeli'ye de geçeceğiz, dedi.

Süleyman Paşa bu sözleri tebessüm ederek dinledi:

– İnşallah...

RUMELİ'YE GEÇİŞ

VI. Yuannis Kantuzen, Gelibolu'daki kalenin Orhan Gazi'ye verilmesinden dolayı memnun değildi.

“Ne yapıp edip bu toprakları ele geçirmeye çalışacak. İlk önce iyi niyetle denemeli, olmazsa kaleyi zorla ele geçirmeli ve onun az sayıdaki askerlerini kaleden atmalıyım. Aksi hâlde çok geç olacak.” diye düşünüyordu.

Bu yüzden on bin altın vererek kaleyi almak istediğini bildirdi. Bu teklif Orhan Gazi tarafından reddedildi. Kantuzen bir oldubitti ile kaleyi ele geçirdi. Kale tekrar Bizans hâkimiyetine geçti. Çok geçmeden duyulan bu haber sebebiyle başta Süleyman Paşa ve Orhan Gazi çok öfkелendi:

– Bu nasıl iş? Anlaşmaya aykırı hareket ediyor. Bu da yetmez gibi kaleyi zorla alıyor. Artık bıçak kemiğe dayandı. Yapacağımı bilirim ben, diyerek oğlu Süleyman Paşa'ya şöyle dedi:

– Oğul bu kefare ile dostluk buraya kadarmış. Sen zaten o toprakları iyi tanıyorsun. Komutanlarını hazırla ve Gelibolu'yu ele geçir. Bundan sonra Rumeli'de fetihler yaparak gidebildiğin yere kadar git. Bizim Rumeli'ye çıkma ve

orada ilerleme vaktimiz geldi de geçiyor. Oyalanırsak geç kalmaktan korkarım. Bu Bizans İmparatoru'nun ne yapacağı belli olmaz. Topraklarımızı büyütmek istiyorsak önümüzdeki deryayı geçmemiz gerekiyor. Rumeli bizim için önemli. Orada karışıklıklar topraklarımızı genişletmek için iyi bir fırsat, bu fırsatı değerlendirmeliyiz.

– Sen nasıl istersen bey babam. Ferman başım üstüne. Kaç kez yardım ettiğimiz İmparator bize oyun oynadı. Artık Rumeli'de de kendi toprağımız olmalı. Aksi hâlde ne Boğaz'ın ne de Marmara'nın kontrolünü sağlarız.

– Doğru söylersin. Allah yardımcın olsun.

– Amin.

Süleyman Paşa derhâl harekete geçti. Yakın arkadaşları ve maiyetindeki komutanları olan Hacı İlbeyi, Gazi Fazıl, Evrenos Bey, Ece Bey, Aksungur, Kara Timurtaş, Kara Hasanoğlu, Balabancık ile toplantı düzenledi. Onlara,

– Müjde! Artık harekete geçiyoruz. Gelibolu'yu fethedeceğiz. Bize verilen kaleyi tekrar alacağız. Ancak önce Çimpe Kalesi'ni almalıyız, dedi.

– Yaşasın!

– Zaten İmparator bu kaleyi elimizden haksızlık ederek aldı.

– Oldubittiye getirdi.

– Sözünden caydı.

– O kale bizimdi.

– Artık Rumeli'ye geçeceğiz.

– Zamanı geldi de geçiyor bile.

– Çimpe Kalesi'ni alalım.

Silah arkadaşlarının bu sözlerinden memnun olan Süleyman Paşa sözüne kaldığı yerden devam etti:

– Bölgeyi hepimiz iyi tanıyoruz. Birkaç kez Rumeli'de gazada bulunduk. Bizans'a yardım ettik. Bu toprakların tapusunu alma vakti geldi. Ancak çok dikkatli olmalıyız. Sessizce hareket etmeliyiz. Kaledeki askerî birliklere takviye yapıldı. Kale sağlamlaştırıldı. Bu yüzden planlı ve sabırlı hareket edeceğiz. Şimdi

benimle gelin.

Süleyman Paşa yanında silah arkadaşları olduğu hâlde deniz kenarına geldi. Henüz Çanakkale Boğazı'nın girişinde, Anadolu yakasındaydılar.

– Bakın şu karşı koy,⁶ çıkmak için çok müsait. Buradan Bolayır yakınlarındaki Çimpe Kalesi'ne dek ilerlemeliyiz.

– Boğazı nasıl geçeceğiz?

– Askerleri donanmamızdaki gemilerle karşıya taşıyacağız.

– Peki.

– Ya Çimpe Kalesi?

– Kaleyi ele geçirdikten sonra Gelibolu'yu fethetmek için ilerleyeceğiz. Ama ilk önce kaleyi almamız gerekli.

– Bununla ilgili planın var mı?

– Var, kaleye arkadan girmemiz gerek. Harman zamanı ve bağ zamanı olduğu için halk dışarıda olur. Onlara görünmeden ilerlemek gerekli.

– Gece gideriz.

– Ben de öyle düşünüyorum. Kale iyi korunuyordur. Kılıcımıza iş düşecek.

– Evelallah, yeter ki kılıcımıza iş düşsün. Gerisi kolay, dedi Gazi Fazıl.

Ece Bey onun sözüne destek çıktı:

– Bakalım İmparator bu kez bize oyun oynayabilecek mi?

– Burada önemli olan karşıya geçebilmek ve kaleye görünmeden ilerleyebilmek. Aksi hâlde işimiz epey zorlaşır.

– Şehzadem ne düşünüyorsun, bizler en zor görevlerin üstesinden geldik. Bu da zor olsa ne olur! Girer kaleyi alırız evelallah, diye kestirmeden söze girdi Hacı İlbeyi.

– Eyvallah. Yine de sakın ve planlı hareket etmeliyiz.

– Anlaşıldı, dedi Aksungur. Yani planlı diyorsa şehzadem, zafer için ne lazımsa yapın demektir. Biz de yaparız.

– Haydi şimdi geri dönelim. Askerlerimiz de gelmek üzere.

– Az sayıda askerle karşıya geçeceğiz.

– Askere gerek yoktur beyim, bizler yeteriz, dedi Kara Timurtaş.

Süleyman Paşa onun sözlerine güldü:

– Sana kalsa beş kişi ile dünyayı fethedeceksin.

– Elbette...

Arkadaşları gülüştüler.

– Kırk cengâver bize destek versin yeter. Gelibolu kasabasını almak için sonradan gelecek askerimiz güneye iner.

– Anlaşıldı.

– Yarın gece yarısında hareket edeceğiz. Umalım ki hava bulutlu olsun denizi geçerken karşı kıyıdan görülmeyelim.

– Görülmeyiz Bey'im.

– İsterse görsünler, ne var ki? Kalenizi almaya geliyoruz deriz.

– Çok açık sözlüsün Aksungur.

– Tabi ya. Ne saklayacağız? Kalenizi almaya geliyoruz, veriyor musunuz, vermiyor musunuz diye sorarız. Veriyorlarsa ne âlâ. Canlarını kurtarırlar. Vermezlerse canları cehenneme...

Tekrar gülüştüler.

– Şimdi hazırlanalım. Eksik bir şey kalmasın.

Orhan Gazi'nin oğlu Süleyman Paşa ve silah arkadaşları gözünü budaktan sakınmayan, can korkusu ve kaygısı taşımayan kırk cengâver seçtiler. Onlara ne yapmaları gerektiğini ayrıntısıyla anlattı. Artık gece yarısını beklemekten ve havanın bulutlu olmasını ummaktan başka yapacak bir şeyleri kalmamıştı. Hepsi heyecanlıydı. Yeni bir fetha başlayacak olmanın verdiği sabırsızlık vardı. Ancak sakin olmalı ve plana göre hareket etmeliydiler. Süleyman Paşa en çok kayıklar ve gemiler üzerinde duruyordu.

“Bizi karşıya geçirmek için sekiz kayak yeter de artar bile. Daha sonra askerimizi karşıya taşımak için gemiler gerekecek. Hatta Karamürsel Reis kadirgaları bize yollarsa iyi olur.” diye düşünüyordu.

Bulundukları yerden karşı kıyıya bakıyorlardı. Pek çoğu söğüt dallarının

arasına gizlenmişti. Kullanacakları kayıklar, otlar ve dallarla örtülmüştü. Eşyaları, silahları hazırdu. Akşam olsa ve gecenin karanlığı bastırsa diye bekliyorlardı. Ancak gün uzuyordu sanki. Daima karşı kıyıya bakıp konuşuyorlardı:

– Artık zamanı geldi. Rumeli’de de fetihlerimiz başlamalı. Sözünde durmayan Bizans imparatorlarından bıktık, usandık.

– En iyisi kendimize ait yerlerin ve kalelerin olması.

– Şehzadem, Gelibolu’dan sonra ne yapacağız?

– Trakya içlerine doğru akınlar düzenleyeceğiz. Gidebildiğimiz ve alabildiğimiz yere kadar ilerleyeceğiz. Ama ilk önce şu Çimpe Kalesi’ni fethetmeliyiz.

– Şehzadem bu kale yüksek ve iyi korunur diye biliriz. Rumeli’ye daha önce geçtiğimizde de bunu gördük.

– Bilirim. Lâkin ne olursa olsun ani bir baskınla kaleye girmek mümkün diye düşünürüm.

Bu sözlerini silah arkadaşları tasdikledi:

– Ne pahasına olursa olsun kaleye gireriz, ancak kalenin Gelibolu ile olan bağlantısını kesmek gerek. Yardım gelmemeli.

Süleyman Paşa gülümsedi:

– Onun için de tedbir aldık. O görev Hacı İlbeyi’nin.

– Eyvallah.

– Gelibolu’dan Çimpe Kalesi’ne bir kuş bile uçamayacak. Siz meraklanmayın.

– Beylerim, komutanlarım son bir kez daha planı size anlatayım. Bu plana göre hareket etmemiz gerekir. Aksi hâlde o daracık topraklarda sıkışsak işimiz zora girer. Hele yardım da alamazsak kısılp kahrız. Bizans’ın deniz gücü bizden üstün. Yardıma gelecek olan kadirgalarımızı önlerler.

– Biz de şehit oluncaya dek kefare ile savaşıyoruz.

– Canımızın endişesine düşecek hâlimiz yok ya!

– Koca Bizans ordusu gelse ne olur ki!

– Evelallah o topraklara bir kere ayak basalım yeter. Gerisi kolay. İş kılıcımıza kalsın. Bu fetihler, yürekle, bilekle, kararlılıkla ve imanla olur.

Süleyman Paşa bu konuşulardan memnun oldu. Planını ayrıntısıyla anlatmaya başladı:

– Gece yarısı sekiz kayık ardı ardına sıralanacak. Yan yana ilerlemek yok. Bu görülmemizi, fark edilmemizi kolaylaştırır. Kayıklara bindiğimizde dalların arasına saklanacağız. Akıntı boğazın ortasında artar. Hızlı kürek çekersek karşı kıyıya çıkarız. Koyda kayıkları gizleyeceğiz. Sonra süratle kaleye doğru ilerleyeceğiz. Ondan sonra kaleye girmenin bir yolunu bulacağız. Kaleyi aldıktan sonra Bolayır'ı ele geçireceğiz. Ardından kadırgalarla gelecek olan askerimizle Gelibolu üzerine yürüyeceğiz. Bu arada gerek kaleye giderken gerekse de kalede aramızdaki irtibatı hiç kesmeyelim. Haberciler devamlı bize bilgi ve haber taşısın. Kim zorda kalırsa ona yardıma gideceğiz. Anca beraber kanca beraber. Anlaşıldı mı?

– Anlaşıldı şehzadem.

– Şimdi dinlenelim.

Başta Süleyman Paşa olmak üzere Hacı İlbeyi, Gazi Fazıl, Evrenos Bey, Ece Bey, Aksungur, Kara Timurtaş, Kara Hasanoğlu, Balabancık ve kırk yiğit sabırsızlıkla istirahata çekildi. Hepsinin istisnasız gözü güneşteydi. Ne zaman batacaktı? Bu gece gökyüzünde mehtap olacak mıydı? Bazen derin bir sessizlik hüküm sürüyor bazen denizin dalgaları bu sessizliği bozuyordu. Gelin sizi karşı kıyıya taşıyalım der gibiydiler. Osmanlının yiğitleri ne kadar sabırsız ise denizin dalgası, rüzgârı, karşı kıyıdaki topraklar da o kadar sabırsızdı sanki. Yiğitleri hasretle bekliyorlardı. Belirsizlik kısa süre sonra bitecekti.

Zaman gittikçe daralıyordu.

RUMELİ’NİN FETHİ

Güneş battığında Rumeli’yi fethedecek cengâverler hazırlanmaya başladı. Karanlık bastı. Bulutlar gökyüzündeki mehtabı âdetâ perdeledi. Böylece koyu karanlık her yere hâkim oldu. Fetih için hazırlananların yüreğinde ümit belirdi:

- Çok şükür bu gece bulutlu olacak.
- Mehtap ve yıldızlar görülmüyor.
- Karşı kıyıya giderken bizi göremeyecekler.
- Çok şükür...

Gece yarısı yaklaştığında sekiz kayık dalların arasından çıkarıldı ve kıyıya getirildi. İlk kayığa Süleyman Paşa, Ece Bey, Evrenos Bey, Aksungur ile altı savaşıçı bindi. Kayık suya indirildi. Süleyman Paşa ilk küreği çekmeden önce,

– Ya Allah, Bismillah... Kadir Mevla’m bizi utandırma, mahcup etme. Bizans keferesine karşı bizi muzaffer kıl. Amin, diyerek dua etti.

Bu duaya kayıktakiler de “Amin!” dedi.

Daha sonra kayıklar boğazı geçmek için arka arkaya sıralandı. Kayıkta bulunanlar küreklerini usulca çekiyor, suda ses çıkarmak istemiyorlardı. Ama hafiften esen rüzgâr dalgaların ensesinden tutup karşı kıyıya doğru sürüklüyordu. Bir şey görmemelerine rağmen hepsinin gözü karşı kıyıdaydı. Çimpe Kalesi’nin belli belirsiz ışıklarına doğru kürek çekiyorlardı. Bazen akıntıyla aşağıya doğru sürükleniyor fakat hızla kürek çekip akıntıyı yenerek, gitmek istedikleri istikamete kısa sürede dönüyorlardı. Bu şekilde ilerlerken boğazın tam ortasına geldiklerinde ince ince yağmur yağmaya başladı. Kayıktaki cengâverler buna sevindi. Kendi aralarında da konuşmuyorlardı. Çimpe Kalesi’ne doğru esen rüzgâr suda yankılanan sesleri taşıyabilirdi. Bu yüzden bir yandan sessizce kürek çekmeye devam ederken bir yandan da içlerinden dua ediyorlardı:

– Allah’ım bize yardım et. Bizi mahcup etme. İşimizi kolaylaştır. Senin her şeye gücün yeter.

Terden sıırıslıklam olmuş hâlde yolculukları devam ederken içlerinde

duydukları heyecan had safhaya çıktı. Dalgaların dışında başka bir ses duyabilecekler mi diye kulak kabarttılar. Bu toprakları gayet iyi bilmelerine karşın sanki meçhul bir diyara gidiyorlardı. İçlerindeki heyecan, kararlılık ve inanç onlara sanki gizli güç bahşediyordu. Kendilerine olan güvenleri tamdı yine de neyle karşılaşacaklarını bilemedikleri için dikkatli olmak zorundaydılar. Bir süre daha boğazda ilerledikten sonra kayıkların altı karşı sahilin çakıllı zeminine sürttü. En öndeki kayıkta olanlar hemen karaya çıktı. Yerdeki otlarla kayıkları örttüler. Sonra diğer kayıkları beklediler. Onlar da gelince sahilde bir araya geldiler. Süleyman Paşa, Hacı İlbeyi'ne,

– Sen yiğitlerinle sırta çık. Kaleye giden yolu bulunca sabah gün ışıken uygun bir yerde vaziyet al. Unutma, ne pahasına olursa olsun kaleye yardım gelmeyecek, diye emir verdi.

– Başım üstüne şehzadem. Siz hiç merak etmeyin.

– Biz zorda kalsak bile ne olursa olsun yerinden kıpırdamayacaksın.

– Ama şehzadem...

– Aması maması yok. Bizler öyle ya da böyle başımızın çaresine bakacağız.

Anlaşıldı mı?

– Anlaşıldı.

– Şimdi kaleye doğru ilerleyelim. Işıklara doğru gideceğiz. Denizde olduğu gibi sessizce hareket edeceğiz. Konuşmak yok. Gün ışımadan kale duvarlarından içeri girmiş olmalıyız. Aksi hâlde işimiz epey zorlaşır.

– Gireriz şehzadem, sen hiç merak etme, dedi Aksungur.

Evrenos Bey ona gülümsedi:

– Çok sabırsızsın.

– Hem de çok, yerimde zor duruyorum.

– Belli oluyor.

– Bir an önce şu keferenin kalesine varsak da cenk etsek derim.

– Haydi!

Bu sözü Süleyman Paşa söylemişti. Osmanlı yiğitleri bir kaleyi daha fethetmek

için adımlarını sıkça atmaya başladılar.

* * *

Gelibolu Tekfuru'na bağlı, bir gözetleme yeri olan Çimpe Kalesi civarında bağlar, bahçeler vardı. Ağır vergiler yüzünden halk âdeta canından bezmişti. Gündüz karanlık basıncaya kadar tarlada çalışıyorlar, akşam olduğunda kaleye giriyorlar ve sabah erkenden tekrar çalışmak için kaleden çıkıyorlardı. Yıllar önce babaları Tekfur tarafından haksız yere öldürülen iki kardeş o gece geç vakte dek çalışmıştı. Onlar dönene kadar kalenin kapıları kapanmıştı. Ne kadar yalvarıp yakarsalar da nöbetçiler kapıları kendilerine açmadı. Onlar da kalenin surları dibinde, daha kuytu olan güney kesimine kıvrılıp yattılar. Her gün Tekfur'a kızıyor ve kendi kendilerine "Yok mu bu zulümden bizi kurtaracak?" diyorlardı.

Çaresiz bir şekilde Tekfur'un kendilerinden istediği yıllık vergiyi ödeyebilmek için babalarından kalan tarlalarda var güçleriyle çalışıyorlardı. Eğer vergiyi yıl sonunda ödeyemezlerse tarlaları ellerinden alınıp başkasına verilecekti. Sıkıntıları büyüktü.

Süleyman Paşa, askerleriyle kaleye iyice yaklaşmıştı. Ortalık alacakaranlığa dönmüştü. Bir süre sonra gün doğacaktı. Surlara doğru görülmeden ilerlediler. Ancak ilerideki iki koyu gölge dikkatlerini çekti. Süleyman Paşa işaret ederek,

– Gidip bakın, dedi.

Az sonra askerler iki kardeşi Paşa'nın huzuruna getirdi. Bunlardan erkek olan kızıdan daha büyüktü. Yorgun oldukları her hâllerinden belli oluyordu. Çok da korkmuşlardı:

– Şehzadem bunlar bir kenara kıvrılmış uyuyordu.

– Biz bir şey yapmadık, bize acıyın.

– Bize dokunmayın.

– Sakin olun çocuklar, dedi Süleyman Paşa. Size bir şey yapmayacağız. Kılınıza dahi zarar gelmeyecek merak etmeyin. Ancak neden dışarıda uyuyordunuz? Kaleye neden girmediniz?

Bu sorular üzerine kardeşler bütün olan biteni anlattı. Onların durumuna

üzülen Süleyman Paşa:

- Demek Tekfur size zulüm eder ha!
- Elbette.
- Şimdi sesinizi çıkarmadan oturun.
- Ya siz kimsiniz, kimlerdensiniz? Neden buraya geldiniz?
- Şiişt, sessiz olun. Bizim niyetimiz kaleyi ele geçirmek ve Tekfur'un bu kötü yönetimine son vermek. Osmanlı Beyliği'nden geliriz.
- Siz karşı kıyıda toprakları olan devlettensiniz.
- Evet.
- Kırk kişiyle mi kaleyi alacaksınız?
- Neden olmasın?
- Bu zordur ama ben size kılavuzluk ederim. Mademki bu Tekfur'a karşısınız.

Bizler de karşıyız. Bizden vergi alacak mısınız?

- Hayır...
- Yaşasın! Bence siz gizlenin gün doğumundan sonra halk kaleden ayrılır. Sonra kaleye girersiniz. Hem size kalenin en zayıf yerini göstereceğim. Orası kaleden atılan çöplerle doludur, daha kolay tırmanırsınız. Üstelik o bölümde nöbetçi çok az.

Süleyman Paşa bu sözler üzerine hemen Kara Hasanoğlu'na fısıldadı:

- Git bak bakalım oğlanın dedikleri doğru mu?
- Peki şehzadem.

Kara Hasanoğlu bulundukları yerden ayrıldı. Bir süre sonra geri döndü:

- Dedikleri doğru. Surların yarısına dek zaten çöp birikmiş. Üstelik bu kısımdan kolayca tırmanabiliriz. Nöbetçi sayısı da az.

– Eh işte bu iyi haber. Aferin çocuklar. Siz şimdi burada kalacaksınız. Yerinizden ayrılmayacaksınız.

- Ben de sizinle geleyim. Sizinle birlikte savaşıyım.
- Olmaz, sen daha küçüksün.
- On dört yaşındayım, elim kılıç tutar.

– Hayır sen burada bekle. Kız kardeşine göz kulak ol tamam mı?

Oğlan ister istemez durumu kabullenip kız kardeşinin yanında kalmaya ikna oldu. Ama canı sıkındı. O da savaşa katılıp babasının intikamını almak istiyordu. Tekfur denen o zalime meydan okumalıydı. Ancak şimdilik beklemekten ve bu Osmanlı Beyliği'nin başarılı olmasını istemekten başka elinden bir şey gelmezdi.

Süleyman Paşa önde olmak üzere silah arkadaşları ve savaşçıları gizlendikleri yerden çıktılar. Kalenin arka tarafına ilerlediler. Çöplüğe yaklaştıklarında kötü bir koku onları karşıladı. Daha fazla vakit kaybetmeden surlara tırmanmaya başladılar. Burçlarda az sayıdaki nöbetçi sabah mahmurluğunu henüz üzerlerinden atamamıştı. Uzun yıllardır kaleye saldırı da olmadığından çok rahat hareket ediyorlardı. Hele sabahın bu erken saatinde bir saldırıyı hiç beklemiyorlardı.

Kale duvarına büyük bir maharetle tırmanan Osmanlı cengâverleri hemen nöbetçileri etkisiz hâle getirip arkadaşlarına yardım ettiler. Diğerleri de surlara varınca hemen diğer nöbetçilere yöneldiler. Onların da yardım istemelerine engel oldular. Bu kez kalenin merkezine doğru, komutanların olduğu kesime hızla koştular. Kalenin komutanları da henüz uykudaydı ve kolayca esir alındılar.

Bu arada Hacı İlbeyi de Gelibolu yolunu gözlüyordu. Ama gelen giden olmadı. Kalenin ele geçirilip geçirilmediğini merak ediyordu. Bu yüzden sık sık kaleye dönüp bakıyordu.

– Haydi şu sancağı burçlara dikin! Haydi, diye söyleniyordu.

Sancağı görünce çok sevindi. Âdeta sevinçten uçtu.

– Sonunda kale elimize geçti. Artık Çimpe Kalesi bizim! Yaşasın!

Onunla birlikte bulunan askerleri de sevindi. Süleyman Paşa ise elleri, kolları bağlanan Bizanslı komutanlara teminat veriyordu:

– Hiç endişe etmeyin. Karşı koymadıkça canınız bize emanet. Size asla kötü davranılmayacak. Haksız hiçbir şey yapılmayacak. Aynı şey kale halkı için de geçerli.

Tarlalarda çalışan halk neden sonra burçlardaki Osmanlı sancağını görünce birden endişeye kapıldılar:

- Bakın Osmanlı sancağı.
- Kale ele geçirilmiş.

- Bu ne zaman oldu?
- Şimdi ne yapacağız?
- Eyvah şimdi tarlamız, işimiz, gelirimiz elden gidecek.
- İşte şimdi yandık.
- Buralardan kaçalım.

Süleyman Paşa bir kısım askerini kırlara gönderdi. Halkı kaleye davet etti. Onlardan bazıları gelmedi. Kaçtılar ama çoğunluğu kaleye girdi. Süleyman Paşa onlara güvende olduklarını belirtti. Herkesin kendi işinde olmasını istedi. Dinlerinde, ibadetlerinde özgür olduklarını ve Tekfur'un koyduğu ağır vergiyi kaldırdığını söyleyince halk buna inanamadı. Bütün endişeleri dağıldı, işlerinin başına döndüler.

Daha sonra Anadolu kıyısındaki kadırgalara binen askerler Rumeli yakasına ayak bastı. Yine bunların başından Süleyman Paşa ve silah arkadaşları olduğu hâlde Gelibolu üzerine yürüdüler. Kısa süren çarpışmadan sonra kasabayı ele geçirdiler. Müjdeli haberler hemen beyliği artık devlete dönüştüren Orhan Gazi'ye ulaştırıldı:

Rumeli'ye ayak basıldı. Çimpe Kalesi ve Gelibolu kasabası fethedildi. Süleyman Paşa Trakya içlerine doğru akınlara başlayacak.

Orhan Gazi aldığı habere çok sevindi. Büyük oğlunun bu başarılarından gurur duyuyordu. Hatta ileride yerini ona bırakmayı da planlıyordu. Bu yüzden onun tecrübe kazanmasından, fetihlerinden büyük memnuniyet duyuyor, seviniyordu.

“Oğullarım iyi yetişiyor, ben artık ölsüm bile gözüm arkada kalmayacak, onlar devletimizin sınırlarını daha da genişletecekler. Bundan eminim. Devletin temelleri atıldı. Bu temeller üzerinde büyük bir devlet olacak.”

* * *

Süleyman Paşa fetihten sonra kuzeye doğru akınlara başladı. Hacı İlbeyi'ne görev vererek Malkara, Keşan, Şarköy, İpsala'nın fethini istedi. Kendisi de orduyla Tekirdağ üzerine yürüdü. Burasını fethettikten sonra Hayrabolu ve Çorlu taraflarına akınlara başladı.

Süleyman Paşa akınlardan kalan zamanını av ile değerlendiriyordu. Sık sık çok sevdiği Bolayır bölgesine giderek avlanıyordu. Yine bir gün avlanmaya çıkmıştı. Kolunda tuttuğu, eğitmiş olduğu şahinini saldı, onun epey ileride bir ceylan görmesi üzerine atını hızla sürmeye başladı. Öyle hızlı gidiyordu ki âdeta yıldırım gibiydi. Derelerden, tepelerden geçiyor, kayalıklardan, çukurlardan atlıyordu. Daha hızlı koşmak için gayret eden atı birden tökezledi ve yere düştü. Atının altında kalan Süleyman Paşa ağır yaralandı. Hekimler kendisini tedavi altına aldı ama ertesi gün vefat etti. Bolayır'da bir tepeye, Saroz Körfezi'ni gören yüksek bir mevkiye defnedildi.

Büyük oğlunun ölümüne çok üzülen Orhan Gazi artık taht için oğlu Murat'ı hazırlamaya başladı. Yıllar geçip de yaşlanınca oğluna çağırarak ona vasiyette bulundu:

Oğul saltanatına mağrur olma! Unutma ki dünya, Hazreti Süleyman'a kalmadı. Saltanat geçici, lakin büyük bir fırsat. Allah yolunda hizmet ve Peygamber Efendimizin şefaatine mazhariyet için bu fırsatı değerlendir. Dünyaya ahiret ölçüsüyle bakarsan ebedi saadeti feda etmeye değmediğini göreceksin!

Oğul! Rumeli Hristiyanları rahat durmayacaktır; sen o tarafa yürü! Rumeli'nin fethini tamamla. Konstantiniyye'yi fethet yahut fethi hazırla, civardaki Türk beyleriyle mesele çıkarmamaya çalış. Ahali her ne kadar bizi istese de başlarında bulunan beyler, beyliklerinden geçme taraftarı gözükmeyiz. Daha bir zaman idare edecekler lakin sonunda olmuş meyve gibi avucuna düşecekler. Anadolu'da gaile çıkmazsa Rumeli işlerini rahat halledersin! Bu yüzden Anadolu'nun sessizliğini bozmamaya gayret et. Cennetmekân babam Osman Gazi Han, Söğüt ve Domaniç'ten ibaret bir avuç toprağı beylik yaptı. Biz Allah'ın izniyle beyliği hanlığa çevirip Sultanlığı tamamladık. Sen daha büyüğünü yapacaksın. Osmanlı'ya iki kıta üstünde hükmetmek yetmez. Zira ilayı kelimetullah, azmi dünyayı sığmayacak kadar yüce bir azim. Selçuklu'nun varisi biz olduğumuz gibi Roma'nın varisi de biziz.

Oğul,

Kur'an-ı Kerim'in hükmünden ayrılma. Adaletle hükmet! Gazileri gözet! Dine hizmet edenlere hizmeti şeref say. Fakirleri doyur. Zalimleri cezalandırmakta tereddüt gösterme. En

*kötü adalet geç tecelli eden adalettir. Sonunda hüküm isabetli olsa dahi geciken adalet zulümdür. Oğul biz yolun sonuna geldik. Sen daha başındasın. Cenab-ı Mevlâ saltanatını mübarek kılsın.*⁷

* * *

Orhan Gazi hastalandı. Hekimlerin tedavisi netice vermedi. 1362 yılında tahtı oğlu Murat'a bırakarak vefat etti. Babasından aldığı beyliği ilk önce hanlığa sonra devlete dönüştürmeyi başarmıştı.

Orhan Gazi Kimdir?

Doğumu: 1281, Söğüt.

Vefatı:1362

Babası Osman Gazi, annesi Malun Hatun'dur. İyi bir eğitim aldı. Babasının yanında beylik, devlet yönetimi ve teşkilatı konularında tecrübe sahibi oldu. 1301 yılından başlayarak devlet idaresinde ve seferlerde görev aldı. 1326 yılında Bursa'yı fethetti. Aynı sene babasının ölümü üzerine tahta geçti. Babasından aldığı beyliği genişleterek bir devlet hâline getirmeyi başardı. Devletin temellerini, kurallarını belirleyerek uygulamaya koydu. Topraklarını 6 kat büyüttü.

Orhan Gazi sarı sakallı, uzun boylu, mavi gözlüydü.

Kendisi son derece merhametliydi, kolayca kızmaz, kızdığını da belli etmezdi. Askerlerine ve halkına kendinden fazla önem verir, korur kollardı. Savaşlarda zayıfa dikkat ederdi. Çok zayıf verilecek savaştan önce o yeri hedefi kuşatarak teslim olunmasını isterdi.

Adaletliydi. İyi bir teşkilatçı, cesur ama tedbirli bir komutandı. Var olan devlet kurumlarını geliştirdi ve yenilerini kurdu. Saltanatının üçüncü yılında Bursa'da gümüşten akçe kestirdi. Anadolu Selçukluları ile İlhanlıların teşkilatını örnek alarak bir hükümet mekanizması kurdu.

Beş oğlu, bir kızı vardı. Vefat ettiğinde Murat, İbrahim ve Halil isimdeki üç oğlu hayattaydı. Rumeli Fatihi Süleyman Paşa ve Kasım kendisinden önce vefat etmişlerdir. Kızı Fatma Sultan'dır.

Yararlanılan Kaynaklar

Tahsin Yıldırım-İbrahim Öztürkçü, *Osmanlı Padişahlarının Manevi Dünyası*, Yağmur Yayınları, 2009, İstanbul.

Cüneyd Harputlu, *Osmanlı Sultanları*, BKY Yayınları, 2009, İstanbul.

Prof. Dr. Ahmet Şimşirgil, *Osmanlı Tarihi Kayı-1*, KTB Yayınları, 2009, İstanbul.

Namık Kemal, *Osmanlı Tarihi*, Bilge Kültür Sanat Yayınları, 2008, İstanbul.

Osmanlı Padişahlarının Manevi Dünyası, s. 138-139.

börk: Genellikle hayvan postundan yapılan başlık.

O zamanki adı Konstantinopolis'ti.

tirkeş: İçine ok konulan ve sırtta taşınan meşinden yapılmış ok kılıfı.

Darıca ile Eskihisar arasında bir bölge.

Bugünkü Hamza Koy.

Osmanlı Sultanları, s. 24-25.

TARİHSEVER ÇOCUK

Tarih seven çocuklar için hazırlanan bu seride Osmanlı Devleti'nin nasıl küçük bir beylikten büyük bir imparatorluk haline geldiklerine tanık olacaksınız. Aynı zamanda büyük bir medeniyet inşa eden Osmanlıların roman tarzında yazılmış hayat hikâyelerini okuyacaksınız.

ERTUĞRUL GAZİ
OSMAN GAZİ
ORHAN GAZİ
SULTAN I. MURAT
YILDIRIM BEYZİT
ÇELEBİ MEHMET
SULTAN II. MURAT
FATİH SULTAN MEHMET
II. BAYAZIT
YAKUZ SULTAN SELİM
HANCI SULTAN SÜLEYMAN

İsmail Bilgin
12,5x21 cm
8+ Yaş
erdem yayinlari.com.tr

